

गोलन्जोर गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ३

संख्या १

मिति: २०७६/०८/२०

भाग-२

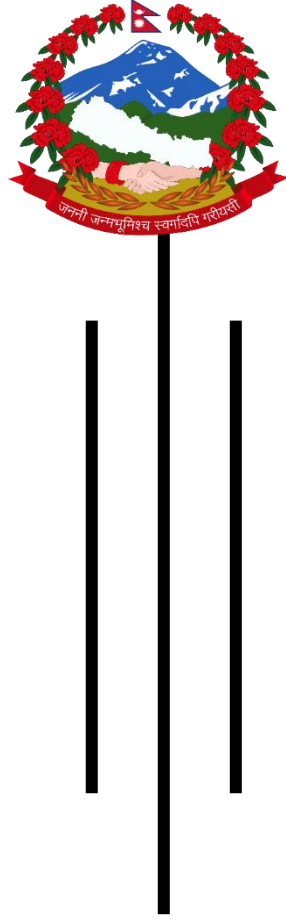
गोलन्जोर गाउँपालिका

गोलन्जोर गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७६

कार्यपालिकाबाट पारित मिति २०७६/०८/२०

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

Disaster Preparedness and Response Plan
2076

गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली

विषय सूची

भाग १ : परिचय

१.१ पृष्ठभूमि	५
१.२ प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य	६
१.३ प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह	६
१.४ प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया र सहभागिता	६
१.५ प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व	६
१.६ प्रतिकार्य योजनाका सीमा	७
भाग २ : सामान्य पूर्वतयारी योजना	८
२.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साभेदार निकायको सूची	८
२.२ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा	८
२.३ बैठकका निर्णयहरू	९
२.४ प्रकोप जोखिम विश्लेषण	९
२.५ विपदको अवस्था तथा मान्यता	९
२.६ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी	१०
२.७ सूचना व्यवस्थापन :	११
२.७.१ निकायगत पहिचान	११
२.७.२ निकायगत स्रोतसाधनको आंकलन	१२
२.७.३ बन्दोबस्तीका सामानको आंकलन तथा भण्डारण	१२
२.८ सामान्य प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य	१२
२.९ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान	१३
भाग ३ : विपद् प्रतिकार्य योजना	१४
३.१ विषयगत क्षेत्र : सूचना, सर्वेक्षण तथा समन्वय	१४
३.२ विषयगत क्षेत्र : खोजतलास तथा उद्धार	१७
३.३ विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन आवास तथा गैर-खाद्य सामग्री	१९
३.४ विषयगत क्षेत्र : कृषि तथा खाद्य	२२
३.५ विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन खानेपानी तथा सरसफाइ	२४
३.६ विषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण	२६
३.७ विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन शिक्षा	२९
३.८ विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन संरक्षण	३०
३.९ विषयगत क्षेत्र : पूननिर्माण	३३
खण्ड ४ : योजना कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति	३५
४.१ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना क्रियाशिल हुने	३५
४.२ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना	३५
४.३ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समिक्षा तथा उपलब्धि	३५
खण्ड ५ : प्रतिवेदन तथा अभिलेखन	३६
५.१ प्रतिवेदन तथा सञ्चार	३६
५.२ संस्थागत व्यवस्था	३६
५.३ अभिलेखीकरण	३६
५.४ अनुमोदन प्रक्रिया :	३६
अनुसूचीहरू	३७

भाग १ : परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

बहुविपदको हिसावले नेपाल विश्वकै सबैभन्दा जोखिमपूर्ण राष्ट्रहरूमध्ये एक हो । भौगोलिक बनावट, भू-धरातल, भूगर्भीय संरचना तथा जलवायु परिवर्तनले गर्दा प्रकोपको घटना बढी भइरहने मुलुकको रूपमा परिचित छ । विश्वका सबै मुलुकमध्ये नेपाल भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिले ११ औं, पानीजन्य प्रकोपको दृष्टिले ३० औं र जलवायुजन्य प्रकोपको दृष्टिले चौथौं स्थानमा रहेको छ । बाढी, पहिरो, भूकम्प, आगलागी, चट्टाडजस्ताहरू प्रकोपहरू नेपालमा बारम्बार घटिरहने मुख्य विपदका कारणहरू हुन् । यसबाहेक अहिले सडक दुर्घटना पनि विपदका कारण बन्दै गइरहेको छ ।

सिन्धुली जिल्ला पनि विपद जोखिमको हिसावले उच्च जोखिममा रहेको छ । विभिन्न समयमा घटेको बाढीपहिरो, भूकम्प, आगलागीलगायतका विपदका घटनाहरूले पनि उच्च जोखिममा रहेको पुष्टि गर्दछ । बारम्बार घटिरहने विपदका घटनाहरूलाई सम्बोधन गर्न तथा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय लक्ष्यहरूलाई प्राप्त गर्नका लागि राज्यले लिएका रणनीति तथा बनाएका योजनाअनुरूप सिन्धुली जिल्लाले पनि २०६८ सालदेखि नै जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई समय समयमा अध्यावधिकसमेत गरेर विपदका क्षेत्रमा कार्य गर्दै आइरहेको छ ।

सिन्धुली जिल्ला अन्तर्गत पर्ने ९ वटा स्थानीय तहहरूमध्ये ऐतिहासिक सिन्धुलीगढी दरबार क्षेत्रभन्दा उत्तर पूर्व सुनकोशी नदीको दक्षिणी किनारामा गोलन्जोर गाउँपालिका अवस्थित छ । साविक डुडभन्ज्याङ, वितिजोर, भुवनेश्वरी, तीनकन्या, रतनचुरा, बासेश्वर र भीमेश्वर गाविसहरू समायोजन गरी ७ वटा वडा कायम गरी गठन भएको यस गाउँपालिका जिल्लाकै चिनारी जुनारको पकट क्षेत्र हो । कुल १८४.१३ वर्ग किमी क्षेत्रफल ओगटेको यस गाउँपालिकाको पूर्वमा फिक्कल गा.पा.र रामेछाप जिल्ला, पश्चिममा सुनकोशी गा.पा. र कमलामाई नपा, उत्तरमा रामेछाप जिल्ला र दक्षिणमा कमलामाई नपा तथा तीनपाटन गापा पर्दछ । साविक भुवनेश्वरी गाविसको कार्यालय ग्वालटार हाल यस गाउँपालिकाको केन्द्र हो । (स्रोत: गापाको वेवसाइट)

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या १९३२९ रहेको छ भने घरधुरी ३६८१ रहेको छ । कुल जनसंख्यामध्ये ९.४५ प्रतिशत पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाहरू र १०.३६ प्रतिशत ६० वर्षभन्दा माथिका वृद्धवृद्धाहरू रहेका छन् । यस गाउँपालिकाभरि अपांगता भएका मानिसहरूको संख्या १.५३ प्रतिशत रहेका छन् जसमध्ये ७.१० प्रतिशत पूर्ण अपांगता भएका व्यक्तिहरू छन् । जातिगत हिसावले मगर, क्षेत्री, सार्की, नेवार, ब्राह्मण, तामाङ, गुरुङ, भुजेललगायतका जातिहरूको बसोबास रहेको छ जसमा हिन्दु धर्म मान्ने करिब ८४ प्रतिशत, बौद्ध धर्म मान्ने १४ प्रतिशत, प्राकृतिक धर्म मान्ने एक प्रतिशत र बाँकी क्रिश्चियन र अन्य धर्म मान्ने मानिसहरू छन् । (स्रोत: सिन्धुलीका स्थानीय तह वस्तुगत विवरण, २०७४)

प्रकोपको हिसावले यस गाउँपालिकालाई जिल्लाका सबै स्थानीय तहको तुलनामा मध्यम स्तरीकरण गरिएको छ । तर बहुविपदको जोखिमको आंकलन गर्दा उच्च जोखिममा रहेको स्थानको रूपमा लिन सकिन्छ । हरेक वर्ष बाढी पहिरो तथा आगलागीजन्य घटनाहरू घटिरहने यस गाउँपालिका २०७२ सालमा गएको विनासकारी भूकम्पको अति प्रभावित क्षेत्रअन्तर्गत परेको थियो जुन भूकम्पमा यस गाउँपालिकामा ५ जना मानिसको मृत्यु, ७३ जना घाइते, सार्वजनिक भवन तथा सयौं आवासिय घरहरूमा क्षति पुगेको थियो । सुनकोशी नदीको किनारामा अवस्थित रहेको तथा बाक्सुखोला, ट्याङ्खोला, रानीखोला, चुच्चे खोला, घोक्सला खोला, अधेरी खोलालगायतका धेरै सानाठूला खोलाखहरेहरू यस गाउँपालिकाभित्र भएर बग्ने भएकोले वर्षातको समयमा धनजनको व्यापक क्षति तथा उर्वर भूमिहरू कटान हुँदै आएको छ । भिरालो जमिन, कमजोर भौगोलिक बनावट, अधिकांश भू-भाग वनजंगलले ढाकिएको तथा जंगल छेउछाउ भएको वस्तीका कारण पहिरो, आगलागी तथा चट्टाडजन्य विपद पनि बढ्दो छ । २०७३ सालमा भुवनेश्वरीमा भएको आगलागीबाट ४५ घरधुरीहरू जलेर नष्ट भएको थियो । हरेक वर्ष यस किसिमको साना ठूला प्रकोपका घटनाहरू दोहोरिरहेको छ । (स्रोत: संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण, २०७५, वडा नं. ५, ६ र ७)

हाल सञ्चालनमा रहेको विपी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी लोकमार्गमा दिनहुँजसो घटने दुर्घटनाले सडक दुर्घटना पनि स्तरीकरणको प्राथमिकतामा परेको छ । तर प्राय लामो दुरीमा चल्ने सवारीहरू दुर्घटनामा पर्ने र त्यस किसिमको दुर्घटनामा स्थानीय व्यक्तिहरू कम पर्ने भएकोले स्तरीकरणको उच्च प्राथमिकतामा भने परेको छैन ।

विपदपश्चात्को प्रतिकार्यमा गरिने लगानी भन्दा विपद पूर्व गरिने पूर्वतयारी कार्य गर्दाको लगानी छ गुणा सस्तो र प्रभावकारी हुन्छ भन्ने कुरा विभिन्न अध्ययनहरूले देखाएका छन् । यद्यपि विपदलाई कुनै सावधानी वा लगानीले जोखिममुक्त बनाउन भने कठिन छ तर विपद पूर्व गरिने न्यूनिकरण र पूर्वतयारीका कार्यले यसको क्षतिलाई कम गर्न भने अवश्य सकिन्छ । त्यसैले विपद पूर्व गर्ने पूर्वतयारी तथा न्यूनिकरणका गतिविधिहरूलाई प्राथमिकतामा राखेर सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

विपदको समयमा निश्चय पनि प्रभावित व्यक्ति तथा समुदायलाई सहयोगको अनिवार्य आवश्यकता पर्दछ र सहयोग कार्यलाई जति सक्दो छिटो र छरितो गराउन सकेको खण्डमा थप क्षति हुनबाट बचाउन सक्दछ । यस कार्ययोजनाको उद्देश्य पनि विपदको समयमा तथा तत्पश्चातको अवस्थामा उत्पन्न हुने असहज अवस्थालाई सामान्य बनाउने कार्यलाई योजनाबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गर्ने हो । त्यसैले विगतमा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले लिएको अनुभवका आधारमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित बनाउन प्रतिकार्य योजना महत्वपूर्ण तथा अनिवार्य देखिएकोले स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुलीले राष्ट्रिय विपद प्रतिकार्य कार्यढाँचा २०७५ को दफा ८.३ को अधिनमा रही विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ को आधारमा यो विपद प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजना २०७६ तर्जुमा गरिएको छ ।

१.२ प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

विपद्बाट प्रभावित हुने तथा सम्भावित क्षति हुन सक्ने अवस्थाबाट समुदायलाई जोगाउनु र प्रभावित भएका समुदायलाई स्थानीय स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै तत्काल राहत तथा उद्धार सेवा प्रदान गर्नु साथै विभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा जवाफदेहितायुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मुख्य उद्देश्य हो । यस योजनाका अन्य उद्देश्यहरू निम्न अनुसार छन् :

- मानवीय सहयोगका लागि पहिले नै उपयुक्त तथा पर्याप्त पूर्वतयारी तथा सहयोग योजनाको तर्जुमा गर्नु,
- विपद्मा परेका व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सेवा प्रदान गर्नु,
- विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- उपलब्ध न्यूनतम साधन-स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप साधन-स्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकार र जिल्ला दैवी विपद् उद्धार समितिबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा सङ्घसंस्थासँग समन्वय गरी विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- संकटासन्न समुहका गर्भवती र सुत्केरी महिला, बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिक व्यक्तिहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिएर सहयोगका कार्यहरू गर्नु र उनीहरूको संरक्षण गर्नु ।

१.३ प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समुह

यस प्रतिकार्य योजना गोलन्जोर गाउँपालिकाको अवस्था विश्लेषण गरी तयार गरिएको हुनाले यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण घरधुरी तथा जनसंख्या यस योजनाको मुख्य लक्षित समुदाय हुनेछन् । यससँगै विभिन्न पेशा व्यवसायमा संलग्न भई यस गाउँपालिकाभित्र बसोबास गर्ने व्यक्तिहरू पनि यस योजनाको लक्षित समुहभित्र रहनेछन् । विशेषतः विपद्को समयमा बढी जोखिममा रहने बालबालिका, बृद्धबृद्धा, अपांगता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिलाहरू तथा अति संकटाभिमुख अवस्थामा रहेका बस्ती तथा समुदायलाई यस योजनाले लक्षित समुहभित्रको प्राथमिकतामा राखेको छ ।

१.४ प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया र सहभागिता

गाउँपालिकासँग प्रारम्भिक छलफल गरी पहिलो चरणमा विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघसंस्थाहरूको कार्यक्रम, कार्यअवधि, कार्य क्षेत्रहरूको पहिचान गरी योजनाका लागि आवश्यक सूचना तथा जानकारीहरू संकलन गर्ने कार्य सम्पन्न गरियो । विपद्को स्तरीकरण तथा आंकलनका लागि संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका प्रतिवेदन, वडास्तरीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजनालगायतका सामाग्रीहरूको संकलन, सूचना तथा जानकारीहरू थप गरी योजनाको आधारभूत आधारहरू निर्माण गरियो । योजनाको अति आवश्यक क्षेत्र निर्धारणको लागि प्रारम्भिक बैठक बसियो जसबाट क्षेत्रगत अगुवा तथा सदस्यहरूको सूची निर्माण गरियो र आपतकालीन अवस्थामा गरिने कार्यहरूको कार्ययोजना तथा त्यस कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पूर्वतयारी कार्यहरू के के हुन सक्छन् साथै क्षेत्रगत सदस्यहरूसँग भएका प्रतिकार्य तथा राहत सामाग्रीहरूको विवरणसमेत संकलन गर्नका लागि सबै क्षेत्रगत समुहहरूलाई जिम्मेवारी प्रदान गरियो ।

क्षेत्रगत आपतकालीन कार्ययोजना तथा कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक पूर्वतयारी कार्यहरूलाई समावेश गरी योजनाको मस्यौदा निर्माण गरियो साथै स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको दोस्रो कार्यशाला बैठक आयोजना गरी थप सल्लाह तथा सुझाव संकलन गर्ने कार्य सम्पन्न गरियो ।

प्राप्त भएका उपयुक्त सल्लाह तथा सुझावहरूलाई योजनामा समावेश गरी अनुमोदनका लागि अन्तिम कार्यशाला बैठकमा पेश गरियो ।

१.५ प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद्को समय निकै संवेदनशील समय हो । आपतकालीन अवस्थामा मानिसहरू सबैजना मानसिक तनावमा हुने भएकोले विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई सहज ढंगले कार्यान्वयन गर्न कठिनाई भइरहेको हुन्छ । प्रतिकार्य गर्नसक्ने स्रोतसाधन, जनशक्ति तथा योजना तयारी अवस्थामा नहुने भएकोले तुरन्त प्रतिकार्य भए पनि व्यवस्थित हुँदैन । त्यसैले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एक महत्वपूर्ण तथा अपरिहार्य दस्तावेज हो जसले विपद् परे लगत्तै स्थिति सामान्य नभएसम्मका गतिविधिहरूलाई व्यवस्थित गर्न तथा जिम्मेवारीपूर्ण ढंगले प्रतिकार्य गर्न सहज बनाउँछ । यस योजनाको महत्वलाई यसरी व्याख्या गर्न सकिन्छ :

- योजनाले विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ ।
- विपद् जोखिम कम गर्न समुदायलाई हातेमालो गर्ने वातावरण बनाउन प्रेरणा दिन्छ ।
- विपद् प्रभावित समुदायलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत गराउँछ ।
- उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपतकालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धिको लागि मार्ग प्रशस्त गर्छ ।
- खानेपानी, सरसफाइ र स्वास्थ्य प्रबर्द्धनका विषयलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- स्रोतको सही सदुपयोग गरी पीडित समुदायलाई विपद्को पीडाबाट मुक्ति दिने बाटो तयार गर्छ ।

- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवा प्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।

१.६ प्रतिकार्य योजनाका सीमा

हरेक वस्तुको आफ्नै महत्व र सीमा हुन्छन् । यस प्रतिकार्य योजनाका पनि महत्वका साथसाथै सीमाहरू पनि रहेका छन् :

- यो कार्ययोजना विकास निर्माणसँग सम्बन्धित नभएर विपद्को समयमा मात्र कार्यान्वयनमा आउने भएकाले विपद् नपरेमा यसका सबै प्रावधानहरू निस्कृय रहन सक्नेछन् ।
- विपद् व्यवस्थापन कार्य विकासका गतिविधिभिन्न मूल प्रवाहीकरण भई नसकेकोले कम प्राथमिकतामा परेको हुन्छ, जसले प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारीमा कमी हुन सक्नेछ ।
- तथ्याङ्क संकलन र आवश्यकता पहिचानका लागि बहुक्षेत्रिय द्रुत लेखाजोखा अपनाउने योजनाले निर्धारण गरे पनि सो अनुरूपको जनशक्ति जिल्लामा अभाव हुन सक्नेछ ।
- कार्ययोजनामा उल्लेख भएअनुरूप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग स्रोत तथा सामग्रीहरूको अभाव हुने भएकाले कार्ययोजना अनुरूप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अन्य निकायहरू, प्रदेश तथा संघको भर पर्नुपर्ने हुन्छ ।
- प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनका लागि क्षेत्रगत रूपमा जनशक्ति तयार गर्न समय लाग्नेछ र त्यसको लागि स्रोतका खोजी गर्नु पर्ने अवस्था रहन्छ, जुन उपलब्ध हुन्छ भन्ने अहिले नै निकर्षाल गर्न सकिदैन ।

भाग २ : सामान्य पूर्वतयारी योजना

२.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साभेदार निकायको सूची

गोलन्जोर गाउँपालिकामा विपद्मा साभेदार संघसंस्थाहरू विगतदेखि नै क्रियाशील रहेका छन् । विपद् जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधिहरूमा निरन्तर गाउँपालिकासँग साभेदारी गरिरहेका, विगतमा घटेका विपद्का घटनाहरूमा प्रत्यक्ष सहभागी भएर खोज, उद्धार तथा प्राथमिक उपचार कार्यमा संलग्न रहेका, आपतकालीन राहत संकलन, व्यवस्थापन तथा वितरणमा सहभागी भएका साभेदारी संस्थाहरूको सूची निम्न रहेका छन् । संबोधन गर्ने संघसंस्थालाई सूचीकृत गरी यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	निकाय	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	क्षेत्र
१	नेपाल प्रहरी	प्रहरी निरीक्षक		सुरक्षा, खोज तथा उद्धार
२	नेपाली सेना (वर्दबहादुर गण, गा.पा. बाहिर)	गणपति		खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार
३	सशस्त्र प्रहरी बल (गा.पा. बाहिर)	स.प्र.उपरीक्षक		खोज तथा उद्धार
४	राजनैतिक दलहरू	राजनैतिक दलका प्रमुखहरू		समन्वय, स्रोत संकलनमा सहयोग, जनपरिचालन गर्ने ।
५	सिड्स नेपाल सिन्धुली	अध्यक्ष		राहत
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी भीमेश्वर उपशाखा बासेश्वर उपशाखा रतनचुरा उपशाखा डुड भन्ज्याङ्ग उपशाखा	सभापति सभापति सभापति सभापति		प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार, एम्बुलेन्स, राहत तथा शववाहन
७	वर्ल्डभिजन इन्टरनेशनल	प्रतिनिधि		राहत
८	सुनकोशी सामुदायिक अस्पताल	प्रमुख		स्वास्थ्य सेवा
९	शुभजीवन हस्पिटल प्रालि	प्रमुख		स्वास्थ्य सेवा

सबै साभेदार संस्थाहरूलाई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा एकै ठाउँमा बसी छलफल गर्नका लागि तथा त्यसको नेतृत्व गर्नका लागि क्रियाशील संस्थाहरूमध्ये एक संस्थाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ को अनुसूची १३ अनुसार अगुवा सहयोगी संस्थाको भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।

२.२ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवधारणागत ढाँचा नेपालको संविधान, २०७२ को अनुसूची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ कार्यलाई संघ र प्रदेशको साभेदा अधिकारको सूचीमा सूचीकृत गरिएको छ भने अनुसूची ९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीनै तहको साभेदा अधिकारको सूचीमा विपद् व्यवस्थापनलाई राखिएको छ । अनुसूची ८ ले विपद् व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा समेटेकोले यसमा स्थानीय तहको महत्वपूर्ण भूमिका हुनु पर्ने स्पष्ट छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्, कार्यकारी समिति, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद् र कार्यकारी समिति, जिल्ला तथा स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन समितिहरूको संस्थागत व्यवस्था गरी तिनीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार समेत तोकेको छ ।

राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संशोधन, २०७५) ले विपद् पूर्वतयारी र विपद् पछिको खोज, उद्धार र राहत कामलाई व्यवस्थित तुल्याउन, जिम्मेवारीको बाँडफाँड गर्न र समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ । उक्त कार्यढाँचाले आपत्कालीन समयमा निकायगत समन्वयका लागि क्षेत्रगत समूहको प्रावधान, विपद् सूचना संकलन र प्रभावको संयन्त्र र त्यसको परिचालनको पक्षमा पनि स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ । विपद् पछिका विभिन्न समय अवधिको प्राथमिकतायुक्त कामको पहिचान गर्दै विपद् पछि गर्नुपर्ने कामको पहिचान र जिम्मेवारीको विभाजन पनि गरेको छ । त्यसैगरी विपद् पश्चातको शव व्यवस्थापन सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०६८ (प्रथम संशोधन, २०७६) ले विपद्को अवस्थामा मृत्यु भएका मानिस तथा जनावरहरूको शव व्यवस्थापन गर्नका लागि अपनाउनु पर्ने प्रकृयाहरूको बारेमा स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा २ (न) ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी सबै चरणका कार्यहरू समावेश गरेको छ । यस ऐनले राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति, अनुगमन र नियमनसम्बन्धी कार्यहरूकासाथै सुरक्षित बस्ती विकाससम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, नियमन र मूल्याङ्कन कार्यलाई समेत गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र समेटेको छ ।

यस गोलन्जोर गाउँपालिकाले उल्लेखित ऐन, नियम तथा कानूनको अधिनमा रही आफ्नो छुट्टै स्थानीय विपद् व्यवस्थापन ऐन बनाई लागु गर्नुपर्दछ जुन बनाउनु पर्ने देखिन्छ । तीनवटा वडाहरूले स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समिति निर्माण गरी योजनासमेत कार्यान्वयनमा ल्याइसकेको र बाँकी वडाहरूले पनि योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकामा विपद् सम्पर्क अधिकारी तोकिएको जिम्मेवारी दिइएको छ ।

यस प्रतिकार्य योजना तयार गर्नका लागि जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना सिन्धुली, २०६८ (अध्यावधिक २०७५) लाई आधार बनाइएको छ । यस योजना निर्माणका क्रममा प्रकोप, प्राथमिकतामा परेका प्रकोप, सम्भाव्य जोखिम तथा विपद्का घटनाहरूसम्बन्धी जानकारी विभिन्न सन्दर्भ सामग्रीहरूसँगै सुरक्षा निकायबाट लिइएको छ ।

२.३ बैठकका निर्णयहरू

राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७०, (प्रथम संसोधन, २०७५) को दफा ८ को उपदफा ८.२ र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ अनुसार यस गोलन्जोर गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्नका लागि योजनाको आवश्यकता, औचित्य तथा नीतिगत व्यवस्थाको विषयमा सबै सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउन तथा विषयगत क्षेत्र निर्माणका लागि प्रारम्भिक कार्यशाला, विषयगत क्षेत्रबाट प्राप्त योजना तथा जानकारी समावेश गरी तयार गरिएको मस्यौदा योजनाको प्रस्तुतिकरण तथा मस्यौदा योजना प्रस्तुतिकरणबाट प्राप्त सल्लाह, सुझाव र जानकारी समावेश गरी अन्तिम कार्यशालामार्फत अनुमोदन गरिएको छ । क्षेत्रगत योजना निर्माणका लागि विषयगत समूहहरूको छुट्टाछुट्टै बैठकहरू सम्पन्न भएको थियो ।

२.४ प्रकोप जोखिम विश्लेषण

सुनकोशी नदीको किनारा तथा वडाहरू भएर बग्ने विभिन्न साना-ठूला खहरेखोलाहरूका कारण गोलन्जोर गाउँपालिका बाढीजन्य प्रकोपको जोखिममा रहेको छ । भिरालो भौगोलिक बनावट, अधिकांश क्षेत्र जंगलले ढाकिएको तथा जंगलको छेउछाउ बस्ती भएको कारण पहिरो तथा आगलागीको प्रकोप पनि उत्तिकै रहेको छ । २०७२ को विनासकारी भूकम्पले पनि यस क्षेत्रको जनजीवन अस्तव्यस्त बनाएको थियो । यससँगै बेलाबेलामा दुख दिइरहने चट्याङ, हुरीबतास, महामारी जस्ता प्रकोपबाट पनि यस क्षेत्र जोखिमपूर्ण क्षेत्रभित्र पर्दछ । पछिल्लो समय विपी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी लोकमार्ग क्षेत्रमा सडक दुर्घटना पनि बढ्दो क्रममा रहेको छ ।

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना, गोलन्जोर गा.पा. वडा नं. ५, सिन्धुली २०७५ अनुसार भूकम्पलाई प्रकोपको पहिलो स्थानमा स्तरीकरण गरिएको छ । त्यसैगरी सडक दुर्घटना दोस्रो, पहिरो तेस्रो, बाढी चौथो, हुरीबतास पाँचौ, आगलागी छैटौ, चट्याङ सातौँ स्थानमा स्तरीकरण गरिएको छ ।

त्यसैगरी स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना, गोलन्जोर गा.पा. वडा नं. ६, सिन्धुली २०७५ अनुसार भूकम्प पहिलो, बाढी दोस्रो, पहिरो तेस्रो, खडेरी चौथो, आगलागी पाँचौ हुरीबतास छैटौ चट्याङ सातौँ स्थानमा स्तरीकरण गरिएको छ ।

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना, गोलन्जोर गा.पा. वडा नं. ७, सिन्धुली २०७५ ले पनि भूकम्पलाई पहिलो स्थानमा स्तरीकरण गरिएको छ । त्यसपछि बाढी दोस्रो, पहिरो तेस्रो, आगलागी चौथो, हुरीबतास पाँचौ, चट्याङ छैटौँ र खडेरी सातौँ स्थानमा स्तरीकरण गरिएको छ ।

तालिका नं. २.१ : विपद्को स्तरीकरण :

वडा	सम्भावित प्रकोप (उच्च ८, न्युन १)								विपद्को प्रभाव (मृतक संख्या वा विस्थापित संख्या)	संकटासन्नताको स्तर (निम्न, मध्यम, उच्च)
	भूकम्प	बाढी	पहिरो	आगलागी	खडेरी	हुरीबतास	चट्याङ	सडक दुर्घटना		
१	६	५	५	४	३	४	२	१		मध्यम
२	६	५	६	६	४	४	३	१		मध्यम
३	७	६	७	६	४	४	२	२		मध्यम
४	६	५	६	६	४	३	३	१		मध्यम
५	८	५	६	४	१	३	२	३		मध्यम
६	८	७	६	४	५	३	२	१		मध्यम
७	८	७	६	५	२	४	३	१		मध्यम
जम्मा	५१	४०	४२	३५	२३	२५	१७	१०		मध्यम

स्रोत : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

माथिको प्रकोप स्तरीकरण तालिका अनुसार गाउँपालिकामा सबैभन्दा धेरै जोखिम रहेको प्रकोप भूकम्प रहेको छ । यसपछि क्रमश पहिरो, बाढी, आगलागी, हुरीबतास, खडेरी, चट्याङ र सडक दुर्घटना रहेको देखिन्छ ।

गाउँपालिकाको संकटाभिमुखता स्तरीकरण :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, सिन्धुली २०७५ अनुसार गोलन्जोर गाउँपालिका बहु विपद् जोखिमको आधारमा मध्यम जोखिममा रहेको गाउँपालिकाको रूपमा राखिएको छ । बाढी, आगलागी जस्ता प्रकोपको आधारमा पनि मध्यम जोखिममा रहेको तर पहिरोको आधारमा उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाका अधिकांश भाग भिरालो जमिन रहेको तथा कमजोर भौगोलिक बनावटले गर्दा प्राय पहिरो जाने गर्दछ ।

२.५ विपद्को अवस्था तथा मान्यता

विगतका वर्षहरूमा भएका विपद्का घटनाहरू तथा प्रकोप जोखिम स्तरीकरणलाई अध्ययन गर्दा गोलन्जोर गाउँपालिकामा भूकम्पको घटना प्रमुख विपद्को रूपमा देखिएको छ । तर बारम्बारताको हिसाबले बाढीपहिरो तथा आगलागीजस्ता घटनाहरू पनि वर्षेनी घटिरहेको छ । विगतमा घटेका विपद्का घटनाहरूबाट भएका क्षतिको असरहरूलाई अध्ययन गर्दा गाउँपालिकाको कुल १९३२९ जनसंख्याको करिब ५ प्रतिशत जनसंख्या सबै प्रकारका विपद्का कारण प्रत्यक्ष प्रभावित हुने र प्रभावितमध्ये ४० प्रतिशत मानिसहरू विस्थापित हुने सम्भावना आंकलन गर्न सकिन्छ ।

तालिका: २.२ प्रकोप प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्याको आंकलन

न्यूनतम पूर्वतयारीका लागि अन्दाजी जनसंख्या	जनसंख्याको %	प्रभावित कुल जनसंख्या			विस्थापित कुल जनसंख्या		
		पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
प्रभावित कुल जनसंख्या	५ %	४७०	४९६	९६६	१८८	१९८	३८६
परिवार संख्या	सरदर ५/परिवार			१९३			७७
७० वर्षभन्दा बढी उमेरका जनसंख्या		२१	२२	४३	८	९	१७
अपांगता भएका व्यक्तिहरूको संख्या		७	८	१५	३	३	६
गर्भवती अपाङ्ग महिलाको संख्या							
तीव्र सामाजिक तिरस्कारको अनुभव गरिरहेका व्यक्ति (दलित) को संख्या							
अति गरिव व्यक्तिको संख्या							
पहिलेदेखि विद्यमान, तीव्र शारीरिक, स्नायविक (Neurological), अथवा मानसिक अपाङ्गता अथवा असन्तुलन भएका व्यक्तिको संख्या							
दीर्घकालीन विमारी भएका व्यक्तिको संख्या							
एचआईभी/एड्सबाट संक्रमित जनसंख्या							
गर्भवती तथा दूध खुवाउने आमाको संख्या	५%		२५	२५		१०	१०
गर्भवती महिलाको संख्या	२.३%		११	११		५	५
प्रतिमहिना प्रसूतिको अन्दाजी संख्या	०.२५%						
प्रतिमहिना शिशुको अन्दाजी संख्या	०.२५%						
प्रतिमहिना आपत्कालीन प्रसूति सेवा चाहिने महिलाको अपेक्षित संख्या	०.०३८%						
प्रतिमहिना जटिलता हुने शिशुको अपेक्षित संख्या	०.०२५%						
६-९ वर्षसम्मका बालबालिकाको संख्या	११%	५२	५५	१०७	२१	२२	४३
५ वर्षमुनिका बालबालिकाको संख्या	१३%	६१	६५	१२६	२४	२६	५०
६-११ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	१%	५	५	१०	२	२	४
१२-२३ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	३%	१४	१५	२९	६	६	१२
२४-५९ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	८%	३८	४०	७८	१५	१६	३१
६-५९ महिनासम्मका बालबालिकाको संख्या	१२%	५६	६०	११६	२२	२४	४६
६-५९ महिनासम्मका कुपोषित बालबालिका	१३%	७	८	१५	३	३	६
६-५९ महिनासम्मका मध्यम रूपमा कुपोषित बालबालिका	१०%	५	६	११	२	२	४
६-५९ महिनासम्मका तीव्र रूपमा कुपोषित बालबालिका	३%	१	२	३	०	१	१

२.६ निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

सन् २००५ मा विषयगत क्षेत्रको अवधारणा आइसकेपछि नेपालमा पनि यो अवधारणा लागू गरियो । यसै अवधारणा अनुसार गोलन्जोर गाउँपालिकामा पनि विभिन्न निकाय तथा साभेदार संस्थाहरूलाई आवद्ध गरी ९ वटा विभिन्न क्षेत्रहरू तय गरी प्रभावकारी ढंगले पूर्वतयारी र प्रतिकार्य कार्य गर्न सहयोगी हुने गरी समन्वयात्मक ढंगबाट गतिविधिहरू सञ्चालन गरिएको छ । जिम्मेवार प्राप्त क्षेत्रगत निकायहरूको निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी प्रस्तुत गरिएको छ । तर स्थानीय तहमा सबै सरकारी कार्यालयहरू गाउँपालिका मातहतमा रहने भएकोले अगुवाको जिम्मेवारीमा स्वतन्त्र ढंगले शाखाहरूलाई काम गर्न सहज हुने स्थिति देखिदैन ।

क्र. सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	गोलन्जोर गाउँपालिका	अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> ■ समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने, ■ सूचना संकलन तथा समन्वय कार्य गर्ने, ■ आवास तथा पुनःस्थापना कार्य गर्ने, ■ स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानविय स्रोत) को समन्वय, व्यवस्थापन तथा गर्ने, ■ विषयगत क्षेत्रको आपतकालीन योजना निर्माण गर्ने,

			<ul style="list-style-type: none"> खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकाय समन्वयमा परिचालन गर्ने, आवश्यकता अनुसार गोदाम घर निर्माण गर्ने
२	बडा कार्यालयहरु	बडा अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> हरेक बडाको विपद् व्यवस्थापन तथा उत्थानशील योजना निर्माण गर्ने, विषयगत समितिहरुमा रही आपतकालीन योजना निर्माण गर्ने, बडामा हुने विपद्जन्य परिस्थितिको सामना गर्ने, स्रोत परिचालन गर्ने र गाउँपालिकालाई सहयोग गर्ने, विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सकरात्मक सहयोग गर्ने
३	नेपाल प्रहरी	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> मुख्यतः खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व तथा उद्धार कार्य गर्ने, सुरक्षा व्यवस्था गर्ने, क्षेत्रगत समितिमा रही सहयोग गर्ने ।
४	राजनैतिक दलहरु (गाउँपालिकास्थित राजनैतिक दलहरु)	दलका प्रमुखहरु	<ul style="list-style-type: none"> समन्वय, स्रोत संकलनमा सहयोग, जनपरिचालन गर्ने ।
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	<ul style="list-style-type: none"> सवै निकायहरुको सहकार्यमा जिल्ला विपद् पूर्वतयारी योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने, प्रबन्धकारी भूमिका निर्वाह गर्ने, गैरखाद्य सामग्री तथा अस्थायी आवासको व्यवस्थापन, सूचना संकलन तथा सर्वेक्षणमा स्वयम्सेवक परिचालन गर्ने, विपद्को समयमा बन्दोबस्ती व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
६	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> सुख्खा तथा तयारी खाना जस्तै: चिउरा, भुजा, बिस्कट जस्ता खाद्य सामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने ।
७	यातायात व्यवसायी कम्पनीहरु	प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> राहत तथा उद्धार कार्यका लागि यातायातका साधनहरु र जनशक्ति उपलब्ध गराउने ।
८	संचार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, एफ.एम. र सञ्चारकर्मीहरु	<ul style="list-style-type: none"> तथ्यपरक सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन
९	पेशागत व्यवसायी (हेभी उपकरण, निर्माण व्यवसायी, कृषक तथा जल उपभोक्ता, सा.व.उ.स. महासंघ)	अध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग आवश्यक काठहरु उपलब्ध गराउने ।
१०	गै.स.स. महासंघहरु, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	<ul style="list-style-type: none"> मानवस्रोत परिचालन गर्ने, स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने, गै.स.स. बीच समन्वय, क्षमता विकास तथा सहजीकरण कार्य गर्ने, जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारी गर्न रेडक्रससँग सहकार्य गर्ने विषयगत क्षेत्रका योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने ।
११	निजी अस्पतालहरु	प्रोप्राइटर	<ul style="list-style-type: none"> आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराउने एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउने
१२	सहकारी संस्थाहरु	अध्यक्ष तथा व्यवस्थापक	<ul style="list-style-type: none"> आपतकालीन समयमा सहूलियतमा रिन उपलब्ध गराउने ।

२.७ सूचना व्यवस्थापन :

२.७.१ निकायगत पहिचान

सि.नं	संस्थाको नाम	मुख्य विषयगत क्षेत्र	कार्यरत क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१	गोलन्जोर गाउँपालिका	सूचना	गाउँपालिका भित्र	अध्यक्ष	९८५४०४९७७५	
२	नेरेसो भीमेश्वर	समन्वय	गाउँपालिका	सभापति	९८४४०८९४०९	

३.	इलाका प्रहरी कार्यालय	सुरक्षा तथा उद्धार	गाउँपालिका	प्र.नि.	१८५४०९०९२५	
----	-----------------------	--------------------	------------	---------	------------	--

२.७.२ निकायगत स्रोतसाधनको आंकलन

(भौतिक सामग्री, सवारी साधन तथा मानवीय संसाधन सम्बन्धि विवरण)

सि. नं.	कार्यालय/संघ संस्थाको नाम	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने					सम्पर्क विवरण (मो. र फो.)	कैफियत
		राहत/ सामग्रीको नाम	संख्या (परिमाण)	सामग्री चालु अवस्था	सामग्री रहेका स्थान	जनशक्ति (संख्या)		
१	गोलन्जोर गाउँपालिका, ग्वाल्टार	खोज तथा उद्धार	१ सेट	राम्रो	गाउँपालिका	१५ जना	९८५४०९७७५	
२	इलाका प्रहरी कार्यालय, खुर्कोट	खोज तथा उद्धार	१ सेट	राम्रो	खुर्कोट	२० जना	९८५४०९०९२५	
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, भीमेश्वर उपशाखा	गैर खाद्यसामग्री	५० सेट	राम्रो	जिल्ला गोदाम	२० जना	९८४४०८९४०९	जिल्लामा मौज्दात
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रतनचुरा उपशाखा	गैर खाद्यसामग्री			जिल्ला गोदाम	२० जना	९८४०५८२९९६	
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बासेश्वर उपशाखा	गैर खाद्यसामग्री			जिल्ला गोदाम	२० जना	९८४४२५०५२६	
६	विभिन्न वडा कार्यालयहरू	स्ट्रेचर	१ थान	राम्रो	वडा कार्यालयहरू		वडाध्यक्षहरू	जनप्रतिनिधी

२.७.३ बन्दोबस्तीका सामानको आंकलन तथा भण्डारण

सि.नं.	संस्थाको नाम	मुख्य विषयगत क्षेत्र	कार्यालयको ठेगाना	भण्डारण भएको सामग्रीहरू	उपलब्ध नगद कोष
१.	गाउँपालिकाको कार्यालय	खाद्य तथा बास	गाउँपालिकाको कार्यालय		कोषमा रहेका
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुली जिल्ला शाखा	गैर खाद्य	कमलामाई - ६, सिन्धुली	सम्पूर्ण गैर खाद्य सामग्रीको सेट	सामग्री मात्र

२.८ सामान्य प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

विपद् प्रतिकार्य योजना आपतकालीन समयमा सक्रिय हुने गरी बनाइएको योजना भएकोले सिंगो विपद् व्यवस्थापनको लागि कार्ययोजना बनाई नियमित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु पर्दछ। विपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५ मा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि स्थानीय सरकारबाट वार्षिक रुपमा निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने तथा विपद् जोखिम न्यूनिकरण कार्यलाई विकासमूलक क्रियाकलापहरूसँग एकिकरण तथा मूलप्रवाहीकरण गरिने उल्लेख भएअनुरूप साथै पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गरी पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरू बनाई लागू गरिने भनिने अनुरूप विपद् जोखिम न्यूनिकरणका गतिविधिहरू विकासका योजनाहरूमा समावेश गरी सञ्चालन गर्नुपर्दछ। जसका लागि पूर्वतयारी तथा न्यूनिकरणका निम्न गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने स्थाविव्यसको सहमति अनुसार प्राथमिकीकरण गरिएको छ।

सि.नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यको सूची	मुख्य जिम्मेवार तह	कार्यान्वयन गर्ने तरिका	समय सिमा
१	विपद् ऐन निर्माण	स्थाविव्यस	वैठक	जेठ
२	आधारभूत, खण्डीकृत तथा जनगणना तथ्याङ्क संकलन तथा तयारी।	स्थाविव्यस	वैठक	फागुन मसान्त
३	मानवीय सहायतामा संलग्न हुनेहरूलाई संयुक्त लेखाजोखा सम्बन्धि तालिम	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	तालिम	चैत्र मसान्त
४	आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना	स्थाविव्यस	वैठक	चैत्र मसान्त
५	सुरक्षा तह र अन्य संघसंस्थालाई खोजी तथा उद्धार तालिम	स्थाविव्यस, रेडक्रस	तालिम	चैत्र मसान्त
६	विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि (नीति तथा कार्यक्रम निर्माण, समितिहरूको गठन, योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन, उत्थानशील समुदायको निर्माण)	स्थानीय तह, स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला, गोष्ठी तथा तालिम	निरन्तर
७	विपद् पूर्वतयारी वारेमा राजनैतिक दल र नागरिक समाजका लागि संयुक्त अभिमुखीकरण	स्थानीय तह, स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला, गोष्ठी तथा तालिम	वैसाख
८	आवधिक पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण पद्धतिको स्थापना	स्थानीय तह, स्थाविव्यस, रेडक्रस, क्षेत्रगत समुह	वैठक	वैसाख मसान्त

९	विपद् कोषको कार्यविधि निर्माण तथा कोष स्थापना	स्थानीय तह, स्थाविव्यस, रेडक्रस	बैठक	जेठ
१०	संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण	स्थानीय तह, स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला तथा तालिम	फागुन
११	स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनकरण संजाल स्थापना	स्थाविव्यस, स्थानिय तह, रेडक्रस, अ/गैसस	कार्यशाला	फागुन
१२	गाउँपालिका स्तरमा विपद्को क्षेत्रमा काम गर्ने सरोकारवालाहरूको पहिचान तथा अगुवा सहयोगी संस्थाको पहिचान	स्थाविव्यस, स्थानिय तह, रेडक्रस, अ/गैसस	बैठक	चैत्र
१३	राहत सामग्रीहरू भण्डारणका लागि गोदाम घरको निर्माण	स्थाविव्यस, स्थानिय तह, रेडक्रस, अ/गैसस	बैठक	जेठ मसान्त
१४	खुला तथा सुरक्षित स्थानहरूको पहिचान	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	भेला तथा तालिम	फागुन
१५	विभिन्न प्राविधिक टोलीहरूको गठन	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	बैठक	फागुन
१६	स्थानीयस्तरमा रहेका संगठित र स्थायी सेवा केन्द्र /विद्यालय /सहकारी/क्लव/यूवा समूह/आमा समूह आदि संयन्त्रहरूलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गरी सुरक्षित समुदाय निर्माणमा परिचालन ।	स्थाविव्यस, स्थानीय तह, रेडक्रस, अ/गैसस, शिक्षा शाखा	भेला तथा बैठक	निरन्तर
१७	योजना अनुरूप गतिविधिहरू संचालन भए नभएको यकिन गर्ने	स्थाविव्यस, स्थानीय तह	बैठक	हरेक चौमासिकमा

२.९ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान

- स्थानीय तहमा विपद् ऐन जारी हुन बाँकी रहेको तथा विपद् कोष नभएको ।
- आपतकालीन सञ्चालन केन्द्रको स्थापना नभएको तथा सो सम्बन्धी जनशक्ति नभएको ।
- पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना नभएको ।
- विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको अभाव ।
- राहत व्यवस्थापनको लागि खाद्य तथा गैर खाद्य राहतको अभाव ।
- सूचना व्यवस्थापनका लागि जनशक्तिको अभाव तथा कुनै किसिमका सञ्चार रणनीति नरहेको ।
- खुला तथा सुरक्षित स्थानहरूको पहिचान हुन बाँकी ।
- वैकल्पिक मार्ग तथा यातायातका साधनहरूको पहिचान तथा नक्सांकन नभएको ।
- खोज तथा उद्धार कार्यका लागि तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव ।
- आपतकालीन शिविर निर्माण सामग्री तथा गोदाम घर नभएको ।
- साना खालको विपद्को मात्र परिकल्पना ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा औषधी तथा दक्ष जनशक्ति अपुग ।
- प्राथमिक उपचारसम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्तिको पहुँचमा कमी ।
- महिला, बालबालिकाको खोजतलास तथा फेला परेकालाई संरक्षणको समस्या ।
- सबै क्षेत्रका दक्ष जनशक्तिहरूको सूची तयार तथा समयानुकूल अध्यावधिक गर्नुपर्ने ।

भाग ३ : विपद् प्रतिकार्य योजना

३.१ विषयगत क्षेत्र : सूचना, सर्वेक्षण तथा समन्वय

३.१.१ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली

विषयगत क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको सूची :

क्र.सं	क्षेत्रगत साभेदारहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल ठेगाना
१	गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४२६९८ ९८५४०४९७७५	
२	इलाका प्रहरी कार्यालय, खुर्कोट	प्र.नि.	९८५४०५०९२५	
३	वडा नं. १ को कार्यालय	वडा अध्यक्ष	९८६४०९७७३३	
४	वडा नं. २ को कार्यालय	वडा अध्यक्ष	९८६०४४६०८५	
५	वडा नं. ३ को कार्यालय	वडा अध्यक्ष	९८४४०४५९६४	
६	वडा नं. ४ को कार्यालय	वडा अध्यक्ष	९८४४०८९८९७	
७	वडा नं. ५ को कार्यालय	वडा अध्यक्ष	९८५१०९४९२९	
८	वडा नं. ६ को कार्यालय	वडा अध्यक्ष	९८४४०८९३८७	
९	वडा नं. ७ को कार्यालय	वडा अध्यक्ष	९८४४९९८२०३	
१०	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, भीमेश्वर उपशाखा	सभापति	९८४४०८९४०९	

३.१.२ विपद् अवस्था तथा मान्यता

- सूचना प्रसारण प्रविधिहरू अवरुद्ध वा नष्ट हुने,
- सडक, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त हुने,
- आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पहुँचको कठिनाई हुने,
- उद्धार, सुरक्षा, राहत वितरणजस्ता मानवीय कार्यका लागि आवश्यक सूचना सङ्कलन गर्न र सबै क्षेत्र तथा सरोकारवालासँग समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्न कठिन हुने ।

३.१.३ क्षेत्रगत उद्देश्य

समन्वय, सूचना संकलन, विश्लेषण र प्रवाहका वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गरी सम्बन्धित क्षेत्र र सरोकारवालालाई सही सूचना उपलब्ध गराई विपद् प्रतिकार्यलाई समन्वयात्मक बनाउन सुनिश्चितता प्रदान गर्नु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- विपद्को समयमा सरकार, दातृ तह, सबै क्षेत्र (Cluster), सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजबीच समन्वय कायम गर्नु,
- निर्धारित समयभित्र बहुक्षेत्र द्रुत लेखाजोखा विश्लेषण (Multy Cluster Initial Rapid Assessment- MIRA) गर्न आवश्यक समन्वय गर्नु र मिरा कार्यदललाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु,
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु,
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी क्षेत्रहरूलाई पृष्ठपोषण दिनु,
- प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकताअनुसार विषयगत क्षेत्र, अन्तर-पालिका र जिल्लामा सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

पूर्व सूचना प्रणाली

पूर्व सूचना प्रणाली भनेको प्रकोपको जोखिम बढेसँगै विपद्जन्य परिस्थितिमा हुने क्षति कम गर्नका लागि संकटासन्न अवस्थामा रहेका समुदायहरूलाई सतर्क रहन, न्यूनतम आवश्यकताहरूको तयारी गर्न तथा सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण हुनका लागि सूचना सम्प्रेषण गर्ने तरिका हो । यस प्रणालीमार्फत प्रकोपको पूर्वानुमान गरी सम्भावित जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ । विशेष गरी बाढी तथा पहिरोजन्य प्रकोपहरूको पूर्वानुमान गर्न पूर्व सूचना प्रणाली जडान गरिएको हुन्छ । हालसम्म यस गाउँपालिकामा कुनै पनि किसिमको पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना तथा सञ्चालन भएको छैन ।

यस किसिमको प्रणाली स्थापना भएको खण्डमा समुदायमा छिटो तथा छरितो रूपमा सूचना सम्प्रेषण गर्न, सञ्चारमाध्यमहरूमा प्रभावकारी रूपमा सूचना प्रवाह गर्न, प्राथमिक उपचार, खोजतलास तथा उद्धार कार्यलाई शीघ्र सञ्चालन गर्न, विश्वासिलो र सही सूचना संकलन तथा प्राप्त गर्न सहज हुन्छ ।

३.१.४ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चात्को अवधि	आपतकालीन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	विपद्को जानकारी दिने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	

	जानकारी संकलन र परिस्थितिको अध्यावधिक गर्ने	"	
	सबै क्षेत्रगत समुह (Cluster) लाई सूचना संकलन, समन्वयका लागि आह्वान गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	
	यथार्थ सूचना तथा उद्धारका प्रयासको जानकारी सार्वजनिक रूपमा प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	
	रेडियो, टेलिभिजन एवम् एसएमएस (SMS) का माध्यमबाट तथ्यगत पूर्व चेतावनी, भए गरेका उद्धार प्रयासहरू अर्थात् सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	स्थाविव्यसको बैठकमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	
	प्रारम्भिक विवरण तयार गरी सूचना प्रवाह गर्ने	"	
	सुरक्षित स्थानको प्रयोग गर्न तथा व्यक्तिगत सुरक्षाको सूचना प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	अवस्था हेरेर विपद् संकटग्रस्त क्षेत्रको घोषणा गर्न सहयोग गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	
	बैकल्पिक संचारका प्रणालीहरूको स्थापना गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
दोस्रो दिन	स्थाविव्यसको बैठक बस्ने र विषयगत क्षेत्रहरूलाई सक्रिय बनाउने,	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	राहत संकलन तथा वितरणको लागि समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने	"	
	सूचना अध्यावधिक गर्ने	"	
	जनहितमा जारी सन्देशहरू प्रवाह गर्ने	"	
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा लेखाजोखा गर्ने	"	
	आकस्मिक संचारको प्रवन्ध गर्ने तथा यथाशीघ्र दुरसंचारको पुनःस्थापना गरी सेवा संचालन गर्ने	"	
पहिलो हप्ता	क्षतिको प्रारम्भिक लेखाजोखा गरी शीघ्र प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने	"	
	नियमित बैठक बस्ने तथा सूचना अध्यावधिक गर्ने	"	
	भौतिक क्षतिहरूको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने	"	
	राहत सामाग्रीहरू संकलनका लागि समन्वय गर्ने	"	
	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने	"	
पहिलो महिना	मानवीय कार्यमा भएका प्रतिकार्य तथा उद्धार कार्यको लागि अनुगमन र प्रतिवेदन तयार गर्ने	"	
	विछोडिएको परिवारको पुनर्मिलन गराउने	"	
	बहुक्षेत्र लेखाजोखा विश्लेषण गरी कार्ययोजना बनाउने तथा समन्वय गर्ने	"	
दोस्रो महिना	कार्ययोजना अनुसारको कार्य भए नभएको अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन बनाउने,	"	
	विपद् प्रभावित परिवारको न्यूनतम आवश्यकताको परिपूर्ति, सुरक्षा प्रवन्ध तथा आवश्यकीय सेवाहरूको बारेमा नियमित अनुगमन गर्ने,	"	
	बहुक्षेत्र लेखाजोखा विश्लेषणको आधारमा वृहत योजना कार्यान्वयन रणनीति बनाउने तथा जानकारी गराउने	"	
तेस्रो महिना वा सो भन्दा बढी	नियमित सूचना अध्यावधिक गर्ने तथा प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने	"	
	सिकाइहरूलाई आगामी योजनाहरूमा समावेश गर्ने	"	
	आपतकालीन तथा पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना गर्ने	"	

३.१.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि विषयगत कार्ययोजना

पूर्व सूचना, समन्वय तथा सर्वेक्षण क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा गर्ने उल्लिखित कार्यका लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नुपर्नेछ :

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेबारी	सहयोगी संस्था	समयावधि	अनुमानित खर्च
१	निकायगत विवरण तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	अससं	फागुन	
२	आपतकालीन सूचना डेस्क सञ्चालन	"	स्थाविव्यस, दातृ तह, अ/गैसस	विपद्को समयमा	
३	सबै क्षेत्रका एक-एक सदस्य रहेको मिरा कार्यदल गठन गर्ने, सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	"	स्थाविव्यस	वैशाख मसान्त	
४	इरा, मिरासम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने	"	स्थाविव्यस	जेठको पहिलो	

			दातृ तह अ/गैसस	साता	
५	मिराको लागि फाराम र निर्देशिका तयार गरी १००० प्रति तयार गर्ने	"	स्थाविव्यस दातृ तह अ/गैसस	जेठको पहिलो साता	
६	आधाररेखा सर्वेक्षण गरी तथ्याङ्कलाई सूचना केन्द्रमा अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिसस दातृ तह अ/गैसस	जेठको पहिलो साता	
७	सबै गाँउपालिका र विशेष गरी सङ्कटासन्न गाँउपालिकाले सञ्चार सुविधालाई नियमित र व्यवस्थित हुने व्यवस्था मिलाउने	"	गाँउपालिका सञ्चार सेवा प्रदायक तह	जेठ महिनाभित्र	
८	जोखिमयुक्त गाँउपालिकाहरूमा पूर्व चेतावनी (Early Warning) का लागि माइक तथा साइरन उपलब्ध गराउने वा अघिल्लो वर्षको व्यवस्थालाई अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्थाविव्यस, दातृ तह, गाँउपालिका, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र	
९	पूर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणाली स्थापना गर्न पहल गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, गापा, दातृ निकाय	असार मसान्तसम्म	
१०	जनचेतना अभिवृद्धिका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने ● विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्कटासन्न स्थानहरूमा वितरण गर्ने ● एफएम तथा पत्रपत्रिकामार्फत विपद्सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस सञ्चार माध्यम	नियमित रुपमा	
११	विस्थापितहरूको पहिचानका लागि ५,००० थान परिचय पत्र छपाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	जेठ भित्र	
१२	मसलन्द सामान तयारी अवस्थामा राख्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिसस, दातृ तह, अ/गैसस	जेठभित्र	
१३	सङ्कटासन्न गाँउपालिकाका कर्मचारीहरूलाई विपद्सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम दिने	स्थाविव्यस, जिसस	रेडक्रस अ/गैसस,	नियमित	
१४	बाढीपहिरो र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	वैशाखदेखि श्रावणसम्म	
१५	भूकम्प र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	नियमित	
१६	आगलागी र यसबाट बच्ने ज्ञान प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चारकर्मी	फागुनदेखि जेठसम्म	

३.२ विषयगत क्षेत्र : खोजतलास तथा उद्धार

३.२.१ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची :

क्र. सं.	क्षेत्रगत साभेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर,	ई-मेल ठेगाना
१	गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली	अध्यक्ष	९८५४०४१७७५ ९८५४०४२६९८	
२	इलाका प्रहरी कार्यालय, खुर्कोट	प्र.नि.	९८५४०९०९२५	
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बाशेश्वर	सभापति	९८४४२५०५२६	
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रतनचुरा	सभापति	९८४०५८२९९६	
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, डुडभन्ज्याङ्ग	सभापति	९८५४०४१४९३	
६	गोलन्जोर गा.पा., गाउँ प्रहरी	गाउँ प्रहरी	९८४४४९२८४९	

३.२.२ विपद् अवस्था तथा मान्यता

- मानवीय क्षति, घाइते तथा विस्थापित
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति स्थायी रूपमा क्षति,
- सडक, पुल र बाटोघाटोको क्षति, आवतजावतमा कठिनाई
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि अधिक चाप र नियमित सेवामा अवरोध
- सामुदायिक भवनहरू तथा सुरक्षित खुला स्थानसम्मको पहुँचमा कठिनाई
- प्रतिकार्यका लागि खटिएका स्वयम्सेवकहरूका लागि बन्दोबस्तीका सामान, अत्यावश्यक खाना, खानेपानी तथा सरसफाइको अभाव

३.२.३ समष्टिगत उद्देश्य :

विपद्को बेला तत्काल खोज तथा उद्धारको आवश्यकता परेका व्यक्ति, परिवार वा समुदायलाई तत्काल खोज तथा उद्धार गरि मानवीय क्षति तथा भविष्यमा हुन सक्ने अन्य जोखिमहरूको न्यूनीकरण गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्यहरू :

- तयारी अवस्थाको लागि विषयगत क्षेत्रको बैठक नियमित रूपमा बस्ने,
- खोज तथा उद्धारसम्बन्धी टोलीको गठन र आवश्यक पूर्व अभ्यास सञ्चालन गर्ने,
- खोज तथा उद्धारका लागि चाहिने आवश्यक उपकरण तथा औजारहरूको उचित भण्डारण, व्यवस्थापन र परिचालन विधिवारे सम्बन्धित जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि तथा शिघ्र पहुँचको व्यवस्था गर्ने,
- सम्भावित खोज तथा उद्धारको आवश्यकता पर्न सक्ने समुदायको नक्शाङ्कन तथा त्यस क्षेत्रमा पहुँच सम्बन्धी वैकल्पिक बाटो/साधन वा अन्य उपायसहितको योजना र त्यसबारे सो क्षेत्रका जिम्मेवार व्यक्ति वा संस्थालाई अभिमूर्खीकरण गर्ने,
- विपद्को समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षतिहरू न्यूनीकरण गर्ने ।

प्राथमिक उपचार :

घाइतेहरूको खोज तथा उद्धार पश्चात तत्काल घटनास्थलबाट अस्पतालसम्म पुऱ्याउनु अघि प्राथमिक उपचार प्रदान गर्न अत्यावश्यक हुन्छ । यस कार्यका लागि स्थाविव्यसले प्राथमिक उपचारको तालिम प्रदान गरी उपचारकहरूको टोली गठन गरेर तयारी अवस्थामा राख्नु पर्दछ । टोलीका लागि आवश्यक पर्ने उपचारका सामग्रीहरूलाई पहुँचमा राख्नुपर्दछ । प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले नियमित रूपमा संचालन गर्ने भएकोले सोसाइटीसँग समन्वय गरेर स्वयम्सेवकहरू खटाउन सक्नेछ ।

शव व्यवस्थापन :

जुनसकै खालको विपद्को अवस्थामा पनि विपद् प्रभावित व्यक्तिको उद्धार कार्य सँगसँगै विपद्बाट मृत्यु भएकाहरूको शवको सही व्यवस्थापन गर्नु जरुरी हुन्छ । विपद् पश्चात् शवको सम्मानजनक रूपबाट संकलन तथा भण्डारण गर्नु, शवको सही पहिचान गरी सम्बन्धित परिवारलाई हस्तान्तरण गर्नु तथा आ-आफ्नो धार्मिक प्रचलन अनुसार अन्तिम संस्कार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण हुन्छ । शव व्यवस्थापन कार्य खोज तथा उद्धारसँग प्रत्यक्ष जोडिएको हुन्छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार विपद्को समयमा मृत्यु भएका मानिस तथा जनावरहरूको शव व्यवस्थापन गर्ने गराउने जिम्मेवारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको हो । त्यसैले यस कार्यका लागि स्थाविव्यसले जिविव्यससँग समन्वय गरेर विपद् पश्चात्को शव व्यवस्थापनसम्बन्धी मार्गदर्शन, २०६८ (प्रथम संशोधन, २०७६)को अधिनमा रही शवको उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।

३.२.४ आपतकालीन प्रतिकार्य कार्ययोजना

विपद् पश्चात्को अवधि	आपतकालीन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	स्थाविव्यस बैठकमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	

	प्राप्त सूचनाको आधारमा समन्वय गरि टोली परिचालन गर्ने, खोज तथा उद्धार गर्ने तथा प्राथमिक उपचार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	सडक सम्पर्क न्यूनतम पुनर्स्थापना गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	
	ठूला विपद्हरूको सामना गर्न सुरक्षा निकायहरूसँग समन्वय गरेर घटना आदेश प्रणाली (Incident Command System) को लागु गर्ने	"	
	भीड व्यवस्थापन गरि स्थान खाली गर्ने, पीडितहरूलाई नजिकको अस्थाई क्याम्पहरूमा पठाउने ।	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	Rapid Response Team (RRT) सँग समन्वय गरेर पीडित घाइतेहरूका सम्बन्धमा तत्काल घटनास्थलमै उपचारको व्यवस्था मिलाउने र गम्भीर घाइतेलाई अस्पताल पठाउने	"	
	एम्बुलेन्स सेवा, आपत्कालीन प्राथमिक उपचार र घाइतेको लागि यातायातको व्यवस्था तत्काल मिलाउने ।	"	
	घटनाको द्रुत लेखाजोखा गर्ने	"	
दोस्रो दिन	प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	"	
	हराएकाहरूको खोज तथा उद्धारका कार्य जारी राख्ने	"	
	द्रुत लेखाजोखाबाट प्राप्त सूचनाको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	"	
	उद्धार गरिएकाहरूको निरन्तर उपचार तथा पुनर्स्थापना स्थलमा पठाउने	"	
	शवको उचित व्यवस्थापन गर्ने	"	
पहिलो हप्ता	आवश्यकता अनुसार खोजी तथा उद्धार कार्य जारी राख्ने	"	
	सूचना तथा सर्वेक्षण क्षेत्रसँग समन्वय गरेर बहु क्षेत्रगत द्रुत लेखाजोखामा सहभागी हुने	"	
	शव व्यवस्थापनको कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
	शान्ति सुरक्षा कायम राख्नका लागि सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने	"	
पहिलो महिना	विपद् घटना, खोज तथा उद्धारको कार्यको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी स्थाविव्यसमा प्रस्तुत गर्ने	"	
	पहिलो हप्ता गरिएका कार्यहरूलाई आवश्यकता अनुसार निरन्तरता दिने	"	
दोस्रो महिना	पहिलो महिना गरिएको कार्यहरूलाई आवश्यकता अनुसार निरन्तरता दिने	"	
तेस्रो महिना वा सो भन्दा बढी	दोस्रो महिना गरिएका कार्यहरूलाई आवश्यकता अनुसार निरन्तरता दिने	"	

३.२.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि विषयगत कार्ययोजना

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि	अनुमानित लागत
१	आपत्कालीन आवासको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान (गाउँपालिका भवन, विद्यालय, सामुदायिक आवास)	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, गाउँपालिका, सुरक्षा तह	फागुन मसान्त	
२	खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार र शव व्यवस्थापन सम्बन्धी जनशक्ति तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, रेडक्रस, नेपाल प्रहरी, सप्रबल, नेपाली सेना	चैत्र भित्र	
३	विपद्मा उद्धारका लागि परिचालन हुने उद्धारकर्मीको चयन गरी कार्यदल गठन गर्ने	"	"	वैशाखभित्र	
४	उद्धारको लागि थप जनशक्ति आवश्यक परेमा थप गर्न सकिने गरी वैकल्पिक उद्धारकर्मीको व्यवस्था मिलाउने	"	"	"	
५	प्राथमिक उपचार तथा शव व्यवस्थापन कार्यदल गठन गर्ने	"	"	"	
६	सबै कार्यदललाई सम्बन्धित विषयको प्रयोगात्मक तालिम दिने	"	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	वैशाखभित्र	
७	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था र चिकित्सक र नर्स पहिचान गरी विपद्मा प्राप्त हुने सेवावारे सम्झौता गर्ने	"	गाउँपालिका, स्वास्थ्य संस्था, अ/गैसस	वैशाखभित्र	
८	उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधन तथा सामग्रीको व्यवस्थापन गर्ने र तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने जनशक्ति तयार गर्ने	"	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस, सुरक्षा तह	जेठ पहिलो साताभित्र	
९	उद्धार कार्यदललाई मानवीय सहयोग तथा उद्धारकार्यमा परिचालन हुँदा अपनाउनु पर्ने सतर्कता, उत्तरदायित्वजस्ता विषयमा अनुशिक्षण दिने	"	स्थाविव्यस, दातृ तह, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठभित्र	
१०	खोज तथा उद्धारसम्बन्धी कार्यको लागि अनुगमन टोली गठन गर्ने	"	राजनीतिक दल नागरिक समाज, रेडक्रस	जेठभित्र	

३.३ विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन आवास तथा गैर-खाद्य सामग्री

३.३.१ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, भीमेश्वर उपशाखा
क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची :

क्र.सं	क्षेत्रगत साभेदारहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल
१	गोलन्जोर गाउँपालिका	उपाध्यक्ष	९८४९९३४३०२	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, भीमेश्वर उपशाखा	सभापति	९८४४०८९४०९	
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रतनचुरा	सभापति	९८४०५८२९९६	
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, डुडभन्ज्याङ्ग	सभापति	९८५४०४९४९३	
५	गोलन्जोर गा.पा., गाउँ प्रहरी	गाउँ प्रहरी	९८४४४९२८४९	

३.३.२ विपद् अवस्था तथा मान्यता

- निजी आवासहरूको क्षति भई विस्थापित हुने तथा सुरक्षित आवासको अभाव
- खाद्यान्न सामग्री तथा लत्ताकपडाहरूको चरम अभाव
- चरम आर्थिक संकट
- स्थानीय बजारमा सामग्रीहरूको अभाव तथा बजारसम्म पहुँच नहुने
- पारिवारिक विछोड
- असुरक्षा
- सुरक्षित स्थान तथा सामुदायिक भवन प्रयोगका लागि विवाद

३.३.३ समष्टिगत उद्देश्य

- **आवास :**
सुरक्षित तथा न्यूनतम मानवीयस्तरको बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं प्राथमिक सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने । (यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी आत्म-निर्भरता तथा आफै व्यवस्थापन (Self-management) प्रकृया अपनाउन जोड दिइने छ ।)
- **शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (CCCM) :**
प्राकृतिक विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसहरूका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापित व्यक्तिहरूलाई मानव अधिकारको उपभोग गर्न सक्षम पार्नका निमित्त जीवन स्तर उठाई शिविरहरूमा जीवन स्तरमा सुधार ल्याउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- जलवायुका प्रतिकूल असरहरूबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि मानिसहरूसँग छाना भएका पर्याप्त ठाउँ तयार गर्ने,
- जलवायुबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूसँग पर्याप्त कम्बल एवं लुगा व्यवस्था गर्ने,
- घरायसी भाँडा-कुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि साबुन एवं तिनको मर्यादा तथा कल्याणका लागि औजारहरूमा परिवारहरूको पहुँच पुऱ्याउने ।

मानवीय सहयोगसम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड (स्फेयर परियोजना) :

क्र.सं.	विवरण	मापदण्ड	कैफियत
१	आपतकालीन आवास	<ul style="list-style-type: none"> • औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ मिटरको छानो भएको क्षेत्र • औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४X५ मिटरको डोरीसहितको प्लाष्टिक सिट र सहायता सामग्री 	
२	कम्बल	परिवारको सबै सदस्यहरूलाई पुग्ने गरी	
३	लुगा कपडा	<ul style="list-style-type: none"> • दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पुरा सेट कपडा • महिला, केटी, पुरुष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा 	

गैर खाद्य सामग्री

विपद्बाट प्रभावितहरूलाई गैर खाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने कामको नेतृत्व नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले गरिरहेको छ । रेडक्रस सोसाइटीसँग तहगत रूपमा विपद्को क्षति तथा प्रभावित परिवारसँगको आधारमा विपद् पश्चात यी तहहरू सक्रिय हुन्छन् । जिल्ला अन्तर्गतका स्थानीय गोदाममा कम्तीमा ५० परिवारका लागि गैर खाद्य सामग्रीहरू मौज्जात रहेको हुन्छ । कुनै पनि विपद्को कारण १० भन्दा बढी परिवार एकैपटक प्रभावित भएको अवस्थामा

गैर खाद्य सामाग्री सहयोगका लागि सक्रिय हुनेछ। यस कार्यको लागि एकल संस्थाको क्षमताले धान्न नसक्ने अवस्था आएमा सबै मानवीय नियोगहरूको सहयोग अनिवार्य हुन्छ।

एक घर परिवार (६ जना) का लागि न्यूनतम गैर खाद्य सामाग्रीहरू

क्र.सं.	सामाग्रीको नाम	थान/मिटर	विवरण
१	कम्बल	२ थान	५० प्रतिशत उलन
२	त्रिपाल	१ थान	१२X१८ फिट/५ केजी
३	भाँडाकुडा	१ सेट	१. डेक्की - १ वटा २. सानो डेक्की - १ वटा ३. कराई - १ वटा ४. थाली - ३ वटा ५. कप - २ वटा ६. डाडु - १ वटा ७. पन्थू - १ वटा ८. गिलास - २ वटा
४	प्लाष्टिक वाल्टिन	१ थान	१५ लिटरको ढक्कनसहित
५	मग	१ थान	१ लिटरको
६	जिन कपडा	५ मिटर	
७	छिट कपडा	५ मिटर	
८	पपलिन कपडा	६ मिटर	
९	जनाना धोती	२ थान	
१०	मर्दाना धोती/लुंगी	१ थान	
११	कालो प्लाष्टिक	१ थान	१०X१२ फिट

३.३.४ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चात्को अवधि	आपतकालीन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	स्थाविव्यस बैठकमा सहभागी हुने, सूचना संकलन तथा परिस्थितिलाई अध्यावधिक गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख	
	विद्यालय तथा सामुदायिक आवासहरू खाली गरी तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	पहिचान गरिएका विद्यालय, सामुदायिक आवासहरूमा विस्थापितहरूलाई राख्ने	"	
	बन्दोबस्तीका सामाग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने	"	
	प्राप्त सूचनाका आधारमा स्रोतसाधनहरूको आंकलन र विवरण तयार गर्ने	"	
	आवश्यकता अनुसार थप सामाग्रीहरूको संकलनको वातावरण मिलाउने	"	
दोस्रो दिन	सूचना संकलन कार्य तथा बैठकलाई निरन्तरता दिने	"	
	राहत सामाग्रीको ढुवानी र प्राप्तिको कामलाई समन्वय गरी सहज बनाउने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	विस्थापित परिवारहरूको संख्या यकिन गरी अस्थायी शिविर निर्माण सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने	"	
	यकिन भएको परिवार संख्याको आधारमा गैर खाद्य सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने	"	
	अस्थायी आवासको लागि आवश्यक टेण्ट तथा त्रिपाललगायतका आवश्यक सामाग्रीहरू ढुवानी गर्ने	"	
	सुरक्षित खुला स्थानहरूमा अस्थायी आवास निर्माण गर्ने	"	
पहिलो हप्ता	क्षेत्रगत/विषयगत समन्वय गरी विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने,	"	
	प्रभावितहरूको विभिन्न स्थानहरूमा स्फेयर मापदण्ड अनुसारका अस्थायी शिविर तयार गर्ने	"	
	थप गैर खाद्य सामाग्रीहरू संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	"	
	खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रसँग समन्वय गरेर अपांग, बाल तथा महिला मैत्री शौचालय निर्माण गर्ने	"	
पहिलो महिना	अस्थायी आवास तथा शौचालय निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
	अस्थायी आवासमा विस्थापित परिवारलाई स्थानान्तरण गर्ने	"	
	आवश्यकता अनुसार अस्थायी संरचनाहरूको मर्मत सम्भार गर्ने	"	

	क्षेत्रगत प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी स्थाविव्यसमा पेश गर्ने	"	
दोस्रो महिना	अस्थायी आवास क्षेत्रको अनुगमनको कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
	शीघ्र प्रतिकार्य क्षेत्रसँग समन्वय गरेर पूननिर्माणसम्बन्धी योजना बनाउने	"	
तेस्रो महिना वा सो भन्दा बढी	अस्थायी आवास क्षेत्रको अनुगमनको कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
	आवास पूननिर्माण पश्चात विस्तारै स्थानान्तरण गर्दै जाने	"	

३.३.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि विषयगत कार्य योजना :

क्र.सं	पूर्वतयारीसम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि	अनुमानित लागत
१	क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस	चैत्रभित्र	
२	खुला स्थान, विद्यालय तथा सामुदायिक आवासहरूको पहिचान गर्ने र उपभोगको सहमति लिने	क्षेत्र प्रमुख र स्थाविव्यस	गाउँपालिका, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	चैत्रभित्र	
३	अस्थायी आवास, बन्दोवस्ती तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको संकलन तथा भण्डारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	वैसाखभित्र	
४	अस्थायी आवास निर्माणका सम्बन्धी तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठको पहिलो साता	
५	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र विक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकता अनुसार सम्झौता गर्ने	कार्यदल	स्थाविव्यस, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ मसान्तभित्र	
६	गाउँपालिकाको सुरक्षित स्थानहरूमा सामुदायिक आश्रयस्थल बनाउने	कार्यदल	स्थाविव्यस, अ/गैसस, गाँउ/नगरपालिका	भदौदेखि फागुनसम्म	
७	शिविर व्यवस्थापन तथा समन्वय समितिको संरचना र जिम्मेवारीहरू निर्धारण तथा परिभाषित गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख तथा कार्यदल	क्षेत्रका सदस्य	वैसाखभित्र	
८	थप सहयोगका लागि सहयोगीहरूको सूची बनाउन	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	वैसाखभित्र	
९	आवास तथा गैर खाद्य सामग्री वितरणको पूरा सूची राख्ने र नियमित रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी स्थाविव्यस तथा अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका अन्य सदस्य, कार्यदल	शिविर सञ्चालन भएमा नियमित	

३.४ विषयगत क्षेत्र : कृषि तथा खाद्य

३.४.१ नेतृत्व गर्ने निकाय : कृषि शाखा, गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली ।

क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची :

क्र.सं	विषयगत साझेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर	इमेल ठेगाना
१	गोलान्जोर गाउँपालिका	कृषि शाखा	९८६०५५९२८०	
२	सिङ्स नेपाल सिन्धुली	का.सं	९८४४०४५८६५	
३	कारितास नेपाल	का.सं.		
४	जाइका	सम्पर्क अ.	९८६३३२८९०९	
५	भी डब्लु सी सी	सामाजिक परिचालक	९८४४२८३०७०	
६	रिलिफ नेपाल	व्यवस्थापन सदस्य		

३.४.२ विपद् पश्चात्को सम्भावित परिदृश्य:

- प्रभावित परिवारहरूमा तत्काल आवश्यक नियमित खाना तथा पहुँचमा कमी,
- न्यून खानाका कारण विशेष गरी गर्भवती महिला, बृद्धबृद्धा र बालबालिकामा रोगको संक्रमण तथा संक्रमणको संभावनामा वृद्धि र शारीरिक कमजोरी हुने,
- बालबालिकाहरूको शारीरिक तथा मानसिक विकासमा गतिरोध,
- स्थानीय बजारमा उपलब्ध खाद्य सामग्रीहरूको मूल्य वृद्धि,
- यातायातको अभावका कारण खाद्य सामग्रीहरूको ओसार पसारमा कमी आउने,
- परिवारको सम्पत्ति क्षति, जीविकोपार्जन क्षति, बाली नोक्सान, पशुधन क्षतिको सामना गर्ने रणनीतिमा बाधाका कारणहरूले गर्दा मध्यम अवधिको तीव्र खाद्य असुरक्षा ।

३.४.३ समष्टिगत उद्देश्य :

विपद्बाट प्रभावित खाद्यान्न अभावमा परेका व्यक्तिहरूलाई जीवन जिउनका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँच सुनिश्चित गराएर संभावित रोगका संक्रमण र शारीरिक तथा मानसिक विकासको अवरोध कम गरी मानवीय जीवन र स्वाभिमानको रक्षा गर्दै जीवनको रक्षा गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- जीवन जीउनका निमित्त विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारलाई प्रति व्यक्ति प्रति दिन आवश्यक न्यूनतम क्यालोरी शक्ति सहितको खाना प्रभावित समुदायको धर्म, संस्कृति र विशेष आवश्यकता/परिस्थितिका आधारमा उपलब्ध गराउने ।
- जोखिममा परेका प्रभावित घरपरिवारको पहुँच तथा उपलब्धतामा वृद्धि भई खाद्यान्नको अभावमा सृजना हुन सक्ने शारीरिक अस्वस्थताको जोखिम तथा संरक्षणका चुनौतिहरू कम गर्ने ।

मानवीय सहयोगको मापदण्ड :

प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ :

- (१) प्रति व्यक्ति प्रति दिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्नको राशन,
 - (२) प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) को रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरू पूरक रासनको रूपमा उपलब्ध गराउने र
 - (३) निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका (साना केटाकेटी, एचआईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) आवश्यकतालाई पूरा गर्नका लागि सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था ।
- मापदण्ड बमोजिमको किट (Kit) – सिफारिस

चामल – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४०० ग्राम,	दाल – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम
वनस्पति तेल – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति २५ मि.लि.,	नुन – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ७.५ ग्राम
 - स्थानीय परिस्थितिवमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनुपर्दछ तर पनि शुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा व्यक्तिका आधारमा वितरण गरिनुपर्दछ ।

३.४.४ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना :

विपद् पश्चात्को अवधि	आपतकालीन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	स्थाविव्यस बैठकमा सहभागी भई सूचना संकलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	
	सूचना संकलन गर्ने विश्लेषण गर्ने	"	

	आवश्यक खाद्य सामग्री, स्रोत तथा साधनको आंकलन र विवरण तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	द्रुत लेखाजोखामा सम्बन्धित क्षेत्रलाई सहयोग गर्ने	"	
	तयारी/तुरुन्त तयार हुने खाद्य सामग्रीहरू वितरण गर्ने	"	
दोस्रो दिन	उपलब्ध स्रोतले प्रभावित परिवारलाई सम्बोधन नभएमा तत्काल सहयोगका लागि वातावरण मिलाउने	"	
	राहत सामग्रीको ढुवानी र प्राप्तिको कामलाई सहज बनाउने र समन्वय गर्ने ।	"	
	प्राप्त खाद्य सामग्रीहरूको भण्डारण गर्ने	"	
	तयारी खानेकुरा (चिउरा, चाउचाउ, चिनी, बिस्कुट, आदि) प्रभावित क्षेत्रमा वितरण गर्ने ।	"	
	खाद्यवस्तुहरूको न्यूनतम आवश्यकता अनुसार वितरण गर्ने	"	
पहिलो हप्ता	बहु क्षेत्रगत द्रुत लेखाजोखामा सहभागी भई सहयोग गर्ने	"	
	लेखाजोखाबाट प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा खाद्य सामग्रीहरूको सेट तयार गर्ने	"	
	अपुग सामग्रीहरूको सहयोगको लागि आह्वान गर्ने	"	
	राहत सामग्रीहरूको वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
पहिलो महिना	पहिलो हप्ता गरेको कार्यहरूलाई निरन्तरता दिने	"	
	अनुगमन समितिले भइरहेको तथा भइसकेका कार्यको अनुगमन गर्ने,	"	
	विपद् घटना तथा पुनर्स्थापनाका प्रयासहरूको समग्र विश्लेषणसहित प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	"	
दोस्रो महिना	आवश्यकता अनुरूप जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने (कृषि र पशुपालन)	"	
	आर्थिक उपार्जनको उपायहरूका लागि सहजीकरण गर्ने	"	
	अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
तेस्रो महिना वा सो भन्दा बढी	जिविकोपार्जनका गतिविधिहरूलाई व्यावसायिक तथा दिगो बनाउन सहयोग गर्ने	"	
	अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	

३.४.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि विषयगत कार्ययोजना :

खाद्य क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि निम्नअनुसारको पूर्वतयारी गर्नु पर्दछ ।

क्र. सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी तह	समयावधि	अनुमानित लागत
१	खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने सहयोगीहरूको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	चैत्रभित्र	
२	तयारी खाद्यान्नको बजार उपलब्धता पहिचान गर्ने	क्षेत्र प्रमुख/ तोकिएको सदस्य	"	चैत्रभित्र	
३	खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	चैत्रभित्र	
४	तयारी खाद्यान्नको भण्डारण तथा आपत्कालीन आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	वैसाखभित्र	
५	खाद्यान्नको गुणस्तर परीक्षण गर्ने र वितरण योग्य भएको सुनिश्चित गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गुणस्तर नियन्त्रण कार्यालय	सामग्री प्राप्त भएपछि	
६	अति जोखिम समूह पहिचान गरी पोषणयुक्त खाद्यान्नको आवश्यक परिणाम मौज्जात राख्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, स्वास्थ्य क्षेत्र, अ/गैसस	जेठभित्र	
७	खाद्यान्न कार्यक्रममा जनचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रचारमूलक तथा ज्ञानबद्धक सामग्रीको बन्दोवस्त गर्ने	क्षेत्र प्रमुख/ तोकिएको सदस्य	गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठभित्र	
८	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख		जेठभित्र	

३.५ विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन खानेपानी तथा सरसफाइ

३.५.१ नेतृत्व गर्ने निकाय : सामाजिक विकास शाखा, गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली ।

क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची

सि.नं.	क्षेत्रगत सदस्य कार्यालय	पद	सम्पर्क	इमेल ठेगाना
१.	गालोन्जोर गाउँ पालिका	खा.पा.स.टे..	९८४४०९४८००	
२.	ने.रे.सो. रतनचुरा उपशाखा	सभापति	९८४०५८२९९६	
३.	ने.रे.सो. भिमेश्वर उपशाखा	सभापति	९८४४०८९४०९	
४.	सिडस नेपाल सिन्धुली	सा.पा.	९८४४०४५८६५	
५.	कारितास	क.		

३.५.२ विपद् पश्चात्को सम्भावित परिदृष्य :

- खानेपानीका संरचनाहरू (इन्टेक, ट्याङ्की, पाइपलाइन) तथा शौचालयहरू क्षतिग्रस्त हुने
- खानेपानीका मुहानहरू सुक्नु तथा प्रदुषित हुने
- दिसाजन्य फोहोरहरूले वातावरण प्रदुषित हुने
- शुद्ध खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको कमीका कारण महामारीको स्थिति

३.५.३ समष्टिगत उद्देश्य :

प्रकोपबाट प्रभावित घर परिवारहरूलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरू उपलब्ध गराई पानी र सरसफाइजन्य रोगहरू फैलन नदिई तिनको रोकथाम गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य

- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्यसम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यावहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा सुगन्ध-सफा (Cleanliness) कायम गर्न तिनको सशक्तीकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड (स्फेयर परियोजना)

सुरक्षित पानी

- पिउने पानी २.५- ३ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन, आधारभूत स्वच्छताका लागि २-६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रति दिन, आधारभूत खाना तयार गर्नका लागि ३-६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन गरि जम्मा ७.५ देखि १५ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन,
- पानी संकलन गर्न जाने स्थान ५०० मिटर भन्दा टाढा हुन नहुने र पानी ल्याउन ३० मिनेटभन्दा बढी समय नलाग्ने, सार्वजनिक धारामा प्रतिधारा ७.५ लिटर प्रतिमिनेट प्रति २५० जनाको लागि पानी उपलब्ध गराउने,
- शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन तथा भण्डारण गर्नका लागि १० देखि २० लिटरसम्मको २ वटा बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने ट्याब्लेट (Tablets) अथवा वाटर गार्ड (Water guard) उपलब्ध गराउने ।

चर्पी

- अधिकतम २० जनाका लागि १ पारिवारिक शौचालय
- यी पूर्वाधार तयार गर्दा खानेपानीका श्रोतहरू प्रदुषित नहुने गरि गर्नुपर्ने र महिला, बालबालिका तथा फरक क्षमता भएकाहरूलाई सहज हुने गरि गरिनु पर्नेछ ।

नुहाउने स्थान

- विपद् आइलागेको पहिलो ३ दिन ४० महिलाका लागि १ स्नान गृह तयार गर्ने, त्यसपछि २० जनाको लागि १ स्नान गृह तयार गर्ने ।

हाइजिन किट

- १ सेट प्रति परिवार
- प्रत्येक चर्पीमा साबुन, हार्पिक, ब्रस, फिनेल, वाल्टिन र मग राख्ने
- प्रतिव्यक्ति प्रतिमहिना २५० ग्राम नुहाउने र २०० ग्राम कपडा धुने साबुन उपलब्ध गराउने
- ठोस फोहोर व्यवस्थापनको लागि प्रति १० घरको लागि १०० लिटर क्षमताको १ कन्टेनर १०० मिटर

३.५.४ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चात्को अवधि	आपतकालीन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	स्थाविव्यसको बैठकमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	
	प्रारम्भिक सूचनाहरु संकलन र विश्लेषण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	सम्भाव्य खानेपानीका स्रोतहरुको पहिचान गरी मर्मतसम्भार गर्ने	"	
	खानेपानीको बैकल्पिक स्रोतहरुलाई व्यवस्थापन गर्ने	"	
	अस्थायी आवासहरुमा शौचालय तथा खानेपानीको प्रवन्ध गर्ने	"	
दोस्रो दिन	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्ने र उपलब्ध क्षमताले सम्बोधन हुने नहुने यकिन गर्ने	"	
	अपुग स्रोतहरुको लागि सहयोगी सदस्यहरूसँग समन्वय गर्ने	"	
	अपांग, बाल तथा महिलामैत्री शौचालय निर्माण गर्ने	"	
	खानेपानीको व्यवस्थापनको लागि स्रोत परिचालन गर्ने	"	
	पानी प्रयोग गर्नका लागि सामग्रीहरु वितरण गर्ने	"	
	सरसफाइका लागि सावुन तथा खानेपानी शुद्धिकरणका सामग्री वितरण गर्ने	"	
	जनहितमा जारी सन्देशहरु जानकारी गराउने	"	
पहिलो हप्ता	वास्तविक क्षतिको आधारमा खानेपानी व्यवस्थापनको योजना तयार पार्ने ।		
	खानेपानीको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिने		
	सरसफाइ तथा स्वच्छतासम्बन्धी जानकारी निरन्तर दिने	"	
	शौचालय निर्माणको कामलाई निरन्तरता दिने	"	
	फोहोर व्यवस्थापनको लागि डस्टवीनहरु वितरण गर्ने	"	
पहिलो महिना	खानेपानी योजनाको मर्मतसम्भार गरी योजनालाई सूचारु गर्ने	"	
	भएका कार्यहरुको अनुगमन गर्ने	"	
	वास किट, हाइजिन किटहरु वितरण गर्ने	"	
	कम लगानीमा निर्माण हुन सक्ने योजनाको निर्माण गर्ने	"	
	खानेपानी वितरणको कार्यलाई निरन्तर गर्ने	"	
	शौचालयहरुको उचित प्रयोगका लागि पैरवी गर्ने	"	
दोस्रो महिना	स्वास्थ्य शिक्षासम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यहरु गर्ने	"	
	नियमित अनुगमन गर्ने	"	
	पूनिर्माण हुन सक्ने तथा नयाँ निर्माण गर्नुपर्ने आयोजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, योजना बनाउने तथा स्रोतको खोजी गर्ने	"	
तेस्रो महिना वा सो भन्दा बढी	खानेपानी योजनाको कार्य सम्पन्न गर्ने र खानेपानीको उचित प्रवन्ध गर्ने	"	
	आवश्यकता अनुसार शौचालय निर्माण गर्ने	"	
	सरसफाइ तथा स्वच्छतासँग सम्बन्धित किटहरु वितरण गर्ने	"	
	थप नयाँ कार्यक्रमहरु तयार गर्ने तथा कार्यान्वयन गराउने	"	

३.५.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि विषयगत कार्ययोजना :

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय	अनुमानित लागत
१	क्षेत्रगत सदस्य तथा साभेदारी संस्थाहरु तथा तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	गाउँपालिका, अ/गैसस	चैत्रभित्र	
२	साभेदारी संस्थाहरूसँग भएको सामग्री तथा स्रोतहरुको विवरण संकलन गर्ने	"	"	वैसाखभित्र	

३	खानेपानीको स्रोत तथा बैकल्पिक स्रोतको पहिचान गरेर राख्ने	"	"	"	
४	मिराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोक्ने	"	"	"	
५	आपतकालीन खानेपानी तथा सरसफाइ व्यवस्थापनसम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने	"	"	जेठभित्र	
६	आपतकालीन शौचालय निर्माणसम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने	"	"	"	
७	पानी शुद्धिकरणसम्बन्धी तालिम	"	"	"	
८	क्षेत्रगत पुनरावलोकन बैठक आयोजना गरी सरसफाइ सम्बन्धी अनुशिक्षण सञ्चालन गर्ने	"	"	"	
९	WASH Kit तथा Hygiene kit सामग्रीहरूको भण्डारण गर्ने	"	"	"	
	खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी जनचेतनामूलक सामग्रीहरू प्रकाशन तथा प्रसारण गर्ने	"	"	"	

३.६ विषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण

३.६.१ नेतृत्व गर्ने निकाय : स्वास्थ्य शाखा, गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली ।

क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची :

क्र.सं	क्षेत्रगत साभेदारहरूको नाम	पद	टेलिफोन नम्बर	इ-मेल
१	गोलन्जोर गाउँपालिका	संयोजक	९८५४४०९८३७१	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बाणेश्वर उपशाखा	सभापति	९८४४०८९४०९	
३	प्लान नेपाल	संयोजक	५२००९१	
४	भी.डब्लु.सी.सी.	क.		
५	कारीतास नेपाल	क.		

३.६.२ विपद् पश्चात्को सम्भावित परिदृश्य :

- व्यक्तिको मृत्यु हुने,
- घाइते हुनु चोटपटक लाग्ने,
- भौतिक संरचनाहरू भत्किएर च्यापिने वा पुरिने,
- सडक अवरुद्ध भई आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको अभाव,
- स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवाको अपर्याप्तता,
- खानेकुराको अभाव तथा असुरक्षा,
- सुत्केरी, बालबालिका तथा वृद्धवृद्धाका स्वास्थ्यमा असर,
- भूडोपखाला, हैजा तथा महामारीको खतरा ।

३.६.३ समष्टिगत उद्देश्य :

विपद्पछिको अवस्थामा आकस्मिक उद्धारपश्चात् विभिन्न महामारी रोगको प्रकोप हुनसक्ने जोखिमलाई न्यूनिकरण गरि बालबालिकाको नियमित खोप सेवालालाई निरन्तरता दिने, कुपोषण हुनबाट बचाउन पोषणको प्रवर्द्धन गर्ने तथा आकस्मिक पोषण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गर्भवती, प्रसूति तथा सुत्केरी सम्बन्धी सेवाको सुनिश्चिता गर्ने एवं अन्य स्वास्थ्य सेवालालाई नियमित सञ्चालन गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

स्वास्थ्य

- घाइतेहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने र गम्भीर प्रकृतिका घाइतेहरूलाई अस्पताल पठाउने व्यवस्था मिलाउने
- गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति र वृद्धवृद्धालाई पहिलो प्राथमिकता दिई उपचार सेवा दिने र पोषणको व्यवस्था मिलाउने
- अस्थायी शिविर खडा गरी सवै प्रकारका आपतकालिन सेवाहरू उपलब्ध गराउने
- अति आवश्यकीय स्वास्थ्य सेवालालाई नियमित गर्ने
- एम्बुलेन्स तथा शववाहन सेवालालाई व्यवस्थित तथा सहज बनाउने

पोषण

- विस्थापित मानिसहरूका लागि पूरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme -SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा दूध खुवाउने महिला एवं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर कुपोषणको वृद्धिलाई रोकथाम गर्न सहयोग गर्ने,
- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition -SAM) को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने,
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छित स्तनपानका विकल्पहरूको वितरणमा रोक लगाउन मद्दत गर्ने
- भिटामिन ए को वितरण तथा जुका मार्ने औषधि वितरणलाई सुनिश्चित गर्ने ।

३.६.४ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना :

विपद् पश्चात्को अवधि	आपतकालीन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	स्थाविव्यस बैठकमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख	
	सूचनाहरु संकलन गर्ने, विश्लेषण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	विषयगत क्षेत्रको बैठक बस्ने, परिचालन योजना बनाउने	"	
	एम्बुलेन्स सेवालालाई सक्रिय बनाउने, आर्कस्मिक सेवाका लागि जनशक्ति परिचालन गर्ने	"	
	प्राथमिक उपचार सेवा उपलब्ध गराउने र थप उपचारको लागि अस्पताल प्रेषण गर्ने	"	
	गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिकाहरुलाई पोषण युक्त खानाको व्यवस्था गर्ने	"	
दोस्रो दिन	स्वास्थ्य सेवालालाई निरन्तरता दिने	"	
	द्रुत लेखाजोखा गर्ने तथा विश्लेषण गर्ने	"	
	उपकरणहरु थप गर्ने, औषधीजन्य सामग्रीहरु थप गरी वितरण गर्ने	"	
	घाइते तथा सामग्री ओसारपसारका लागि सवारीसाधनहरु थप गर्ने	"	
पहिलो हप्ता	MIRAका लागि विषयगत क्षेत्रलाई सहयोग गर्ने	"	
	अपुग औषधीहरुको माथिल्लो निकायसँग माग गर्ने	"	
	MIRA विश्लेषण पश्चात् आवश्यक योजना बनाउने	"	
	शव व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने	"	
पहिलो महिना	पहिलो हप्ताको कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
	जोखिमपूर्ण समुहलाई विशेष निगरानी तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	"	
	स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	"	
	जनहितमा जारी सूचनाहरु सम्प्रेषण गर्ने	"	
दोस्रो महिना	पहिलो महिनाको कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	"	
	विस्तृत लेखाजोखाको विश्लेषण गरी थप कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	"	
तेस्रो महिना वा सो भन्दा बढी	स्वास्थ्यसम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	"	
	सिकाइलाई आगामी कार्ययोजनामा समावेश गर्ने	"	

३.६.५ पूर्वतयारी कार्य योजना कार्यान्वयनका लागि विषयगत कार्य योजना :

क्र.स.	पूर्वतयारीसम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि	अनुमानित लागत
१	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने र आपतकालीन स्वास्थ्य कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	चैत्र	
२	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को लागि क्षेत्रको सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्र सदस्य	चैत्र	
३	सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	बैसाख	
४	सरोकारवाला वा सहयोगी संस्थाको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	बैसाख	

५	आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधि (ORS, IV fluids, metronidazole, ciprofloxacin) लगायत अनुसूचीमा उल्लेखित औषधीहरू ७ दिनको लागि पुग्ने गरी भण्डारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस	वैसाख	
६	आपत्कालीन अवस्थाको लागि सडकटासन्न हरेक वडाहरूमा प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kit Box) व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, गापा, रेडक्रस, अ/गैसस,	वैसाख	
७	गाउँपालिकामा पोषणसम्बन्धी अनुशिक्षण तालिम उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ	
८	बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र जेष्ठनागरिकको लागि एक महिनालाई पुग्ने पोषणयुक्त खाना भण्डारण गर्ने	कार्यदल	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ	
९	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने	कार्यदल	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस,	वैशाख	
१०	करिब ५०० थान भुलको बन्दोवस्त गर्ने	कार्यदल	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस	जेठ दोस्रो साता	
११	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार गर्ने र पाठ्यसामग्री तयार गरी स्वयंसेवक परिचालन गर्ने	कार्यदल	स्थाविव्यस, रेडक्रस, अ/गैसस,	माघ फागुन	
१२	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको बन्दोवस्त मिलाउने जिल्लाभित्र रहेका एम्बुलेन्सहरूको सम्पर्क नम्बर सहित सूची तयार पार्ने	कार्यदल	नगर/ गाउँपालिका, रेडक्रस, अ/गैसस तथा अन्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू	चैत्रभित्र	
१३	अनुगमन र प्रतिवेदनको लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्रको बैठक	क्षेत्रका सदस्य	जेठभित्र	

३.७ विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन शिक्षा

३.७.१ नेतृत्व गर्ने निकाय : शिक्षा शाखा, गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली ।

क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची :

सि.नं.	निकाय/कार्यालय	पद	टेलिफोन नम्बर	इमेल
१	गोलन्जोर गाउँपालिका	शिक्षा प्रमुख	९८४३८८७७५४	
२	प्लान इन्टरनेशनल नेपाल	संयोजक	५२१०९२	
३.	नेरेसो रतनचुरा	सभापति	९८४०५८२११६	
४.	साविका	क.	९८४९०६०२९३	
५	सिड्स नेपाल	क.	९८४४०१९७५०	

३.७.२ विपद् पश्चात्को सम्भावित परिदृश्य :

- शिक्षक विद्यार्थीहरू हताहत तथा जनको क्षति,
- विद्यालयमा रहेका शैक्षिक सामग्री नष्ट हुन सक्ने
- विद्यालय भवन अस्थायी वास स्थानका रूपमा प्रयोग हुने,
- विद्यालय भवन कटान/डुबानमा पर्न सक्ने,
- अस्थायी शिविरहरूमा बालबालिकाहरू मानसिक, शारीरिक रूपले प्रताडित हुन सक्ने,
- विद्यार्थीको घर कटान/डुबानमा पर्दा पाठ्यपुस्तक तथा अन्य शैक्षिक सामग्री नष्ट हुनसक्ने,
- बाढी पश्चात भाडापखाला जस्ता महामारी हुनसक्ने ।

३.७.३ समष्टिगत उद्देश्य :

विपद् प्रभावित बालबालिकाहरू र आश्रय दिएर बसेका समुदायको बालबालिकाहरूको शिक्षा प्राप्त गरी सुरक्षित भविष्य निर्माण गर्ने अधिकार अस्थायी वा स्थायी आवास स्थलहरूमा अल्पकालीन वा दीर्घकालीन रूपमा औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा कक्षा संचालन गरी शिक्षा सेवालाई निरन्तरता दिने

विशिष्ट उद्देश्य :

- विपद्को क्षति न्यूनीकरण गर्न पूर्वतयारीमा ध्यान दिने,
- विपद् आउनसक्ने सम्भावित स्थानको पहिचान तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गरि क्षति न्यूनीकरण गर्न सहयोग गर्ने,
- विपद्लाई अल्पिकरण गर्न विभिन्न तरिका अपनाउन सहयोग गर्ने,
- विपद् पश्चात तत्काल तथ्याङ्क संकलन गरी शिक्षा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने,
- विपद्का क्रममा सुरक्षित भएर बस्न सिकाउने,
- विपद्मा सहयोग गर्ने समूह पहिचान गर्ने,
- विपद् पश्चातको शिक्षा व्यवस्थापनमा सबै सरोकारवालाको क्षमता सङ्कलन गरी समयमै सबै सहयोगी संस्थाहरूको सहयोग एकद्वार प्रणालीमार्फत अगाडी बढाउने,
- विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा आवश्यक सबै क्रियाकलाप नियमानुसार गर्न र समग्र शिक्षा समूहको समन्वयात्मक व्यवस्थापन गर्ने ।

३.७.४ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना :

विपद् पश्चात्को अवधि	आपतकालीन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	स्थाविव्यसको बैठकमा सहभागी भई जानकारी लिने दिने,	क्षेत्र प्रमुख	
	क्षेत्र बैठक र सम्पर्क व्यक्तिहरूलाई सूचना संकलनका लागि निर्देशन दिने,	"	
	प्रभावित विद्यालय, मानवीय क्षतिको सूचना अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	विद्यालय भवनहरू खाली गराउने, सबै सुरक्षित भए नभएको यकिन गर्ने	"	
	शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको प्राथमिक उपचार गराउने, अस्पताल पठाउने	"	
दोस्रो दिन	प्रभावित भएका विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूको प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन गर्ने	"	
पहिलो हप्ता	प्रभावितहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श दिने	"	
	समुदायका व्यक्तिहरूसँग कक्षा संचालन सम्वन्धि छलफल गर्ने	"	

	अस्थायी सिकाई केन्द्र सम्बन्धी आवश्यक सामग्रीहरू संकलन गरी निर्माण कार्य गर्ने	"	
पहिलो महिना	अभिभावकहरूसँग सूचना सम्प्रेषण र समन्वय गर्ने	"	
	विस्तृत क्षतिको विवरण संकलन गर्ने र आवश्यकता पहिचान गर्ने	"	
	आवश्यकता पहिचान अनुसार कक्षाकोठा, पठनपाठनका लागि शैक्षिक सामग्रीहरू, स्टेशनरीहरूको व्यवस्था गर्ने	"	
	आपतकालिन अवस्थामा शिक्षा दिनको लागि शिक्षकहरूको व्यवस्था गर्ने	"	
	समुदायमा विद्यार्थीहरूलाई विद्यालय फर्किन अभियान चलाउने	"	
	वालवालिकाहरूको लागि मनोरंजनात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने र त्यसपश्चात पठनपाठन कार्य संचालन गर्ने	"	
	थप अस्थायी सिकाई केन्द्रहरू निर्माण गर्ने	"	
	विद्यालय भवनहरूबाट प्रभावित परिवारहरूलाई निजी आवासमा फर्काउने	"	
दोस्रो महिना	पहिलो महिनाको कार्यको पुनरावलोकन गर्ने र आवश्यकता अनुसार थप सहयोग र सुधार गर्दै लैजाने	"	
	कमजोर रहेका कक्षा कोठाहरू व्यवस्थापन गर्दै लैजाने	"	
	थप सहयोग आवश्यक परेमा स्थानीय तह तथा जिल्लामा भएका संस्थासँग सहयोग माग गर्ने	"	
तेस्रो महिना वा सो भन्दा बढी	दोस्रो महिनाको कार्य निरन्तर गर्ने	"	
	पुनर्निर्माणको लागि समन्वय गर्ने	"	

३.७.५ पूर्वतयारी कार्य योजना कार्यान्वयनका लागि विषयगत कार्य योजना :

क्र. सं.	पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समयावधि	अनुमानित लागत
१	विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार, शैक्षिक सामग्री, शिक्षक, विद्यार्थीको तथ्याङ्क राख्ने	क्षेत्र प्रमुख	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	चैत्रभित्र	
२	अस्थायी सिकाई केन्द्रको लागि आवश्यक सामग्रीहरू त्रिपाल, डोरी, किलाकांटी, वाल्टिन, बाँस, पिक्, सावेल र कार्पेटहरू संकलन गरी भण्डारण गर्ने	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	चैत्रभित्र	
३	पठनपाठनका लागि शैक्षिक सामग्रीहरू संकलन गरी राख्ने इसिडी किट	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	चैत्रभित्र	
४	पठनपाठनका लागि शैक्षिक सामग्रीहरू संकलन गरी राख्ने विद्यार्थी किट	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	वैसाखभित्र	
५	पठनपाठनका लागि शैक्षिक सामग्रीहरू संकलन गरी राख्ने मनोरञ्जन किट	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	वैसाखभित्र	
६	आपतकालिन अवस्थामा शिक्षा दिन शिक्षकहरूलाई तालिम दिने र उनीहरूको रोस्टर बनाउने	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	चैत्रभित्र	
७	विद्यालयमा आपतकालिन अवस्थामा बाहिर निस्कन र भेला हुने सुरक्षित स्थान पहिचान गरी राख्ने	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	जेठभित्र	
८	आपतकालिन नमुना अभ्यास संचालन गर्ने	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	जेठभित्र	
९	मनोसामाजिक परामर्श दिन सक्ने शिक्षक तयार गर्ने	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	वैसाखभित्र	
१०	विद्यालयमा फस्ट एड सम्बन्धि उपचार गर्न सक्ने शिक्षक र विद्यार्थी तयार गर्ने	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	जेठभित्र	
११	विद्यालयमा फस्ट एड सम्बन्धी वक्स राख्न लगाउने	"	गापा, शिविसइ, अ/गैसस	जेठभित्र	

३.८ विषयगत क्षेत्र : आपतकालीन संरक्षण

३.८.१ नेतृत्व गर्ने निकाय : महिला शाखा, गोलन्जोर गाउँपालिका

क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूची:

सि. नं.	क्षेत्रगत साभेदार संस्थाहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	इमेल
१.	महिला शाखा, गोलन्जोर गाउँपालिका	शाखा प्रमुख	९८४४८४६९९	
२.	स्थानीय राजनितिक दल	स्थानीय प्रमुख		
३.	नेपाल प्रहरी	प्र.नि.	९८५४०९०९२५	

४.	नेरेसो, भीमेश्वर उपशाखा	सभापति	९८४४०८९४०९	
५.	गाउँ प्रहरी	प्रहरी	९८४४४९२८४९	

३.८.२ विपद् मान्यता तथा योजना

- प्रभावितहरूमा पारिवारिक विछोड तथा बालबालिकाहरूमा अभिभावक विहीनता,
- मानसिक तनाव, मनोवैज्ञानिक असर
- बाल अधिकार तथा श्रम शोषणको अवस्थामा वृद्धि,
- शारीरिक तथा लैंगिक हिंसामा वृद्धि,
- मानव वेचबिखन तथा ओसार पसारको जोखिममा वृद्धि,
- घाईते बालबालिका, महिला, अपाङ्गता भएका बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिकहरू,
- विद्यालय बन्द, शैक्षिक अवसरहरूमा अवरोध,
- बालबालिका तथा महिलाहरूको बढ्दो अनुचित प्रयोग, श्रम तथा यौनशोषण
- सामना गर्ने संयन्त्रमा अवरोध
- भेदभाव
- शान्ति सुरक्षाको अभाव तथा असुरक्षित वातावरण
- सुरक्षित सुत्केरी हुने तथा स्वास्थ्य उपचार गर्ने ठाउँको अभाव
- किशोरी तथा महिलाको प्रजनन स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर
- मानविय सहयोगमा पहुच नहुनु अथवा पहुच अपर्याप्त हुनु

३.८.३ समष्टिगत उद्देश्य :

संरक्षणको जोखिममा रहेका समुहहरूले आपतकालिन परिस्थितिको कारणबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाबाट संरक्षण प्राप्त गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- नेपालका प्राकृतिक विपद् तथा अन्य आपतकालिन परिस्थितिहरूमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरूमा जोखिममा रहेका समुहहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी कानून, अन्तराष्ट्रिय मानवीय कानून तथा राष्ट्रिय कानूनले प्रत्याभुत गरेका मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण गर्दछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित हुने,
- जोखिममा रहेका समुहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरि आपतकालिन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा गराउने,
- आपतकालिन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित भई जीवित व्यक्तिहरूका लागि सेवा सम्बन्धी प्रावधानमा सहयोग उपलब्ध गराउने,
- बालमैत्री, महिलामैत्री, अपाङ्गतामैत्री तथा ज्येष्ठ नागरिक लगायत अन्य संरक्षण आवश्यक व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थान, सुरक्षित सुत्केरी गृह तथा मनोसामाजिक परामर्शसम्बन्धी सहयोग गराउने,
- विछोड भएका बालबालिका खास गरी ५ वर्षभन्दा कम उमेरका केटाकेटी तथा किशोरीहरूले पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोगपछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधासहित परिवारको खोजी तथा पुनर्मिलन गर्ने कार्यमा सहयोग प्राप्त गर्दछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसा विरुद्धका घटनाको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरि बालबालिका तथा महिलाहरूको यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।

३.८.४ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चात्को अवधि	आपतकालीन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी निकाय	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	स्थाविव्यस बैठकमा सहभागी भई जानकारी लिने दिने ।	क्षेत्र प्रमुख	
	सूचना संकलन गर्ने तथा टोली गठन गरी जिम्मेवारी दिने	"	
	जोखिममा रहेका समुहहरूको उद्धार कार्यमा सहभागी हुने	क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	
	अस्थायी आवासमा रहेका महिला बालबालिकाहरूको सुरक्षा तथा संरक्षणको सुनिश्चिता गर्ने	"	
	अपाङ्ग, बाल तथा महिला मैत्री आवास तथा शौचालय निर्माण गर्न पहल गर्ने	"	
दोस्रो दिन	प्रभावित महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिकको लागि राहत वितरणमा समन्वय गर्ने	"	
	गर्भवती, सुत्केरी र ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूलाई न्यानो लुगा वितरण गर्ने, पौष्टिक आहारका खानेकुराहरू वितरण गर्ने	"	
	ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई कम्बल, म्याट, लौरी वितरण गर्ने	"	
	हिंसामा परेका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिकको उद्धार तथा	"	

	उपचार गर्ने		
पहिलो हप्ता	जोखिममा रहेका समुहलाई लत्ताकपडा वितरण तथा सुरक्षित आवासको व्यवस्था सूनिश्चित गर्ने	"	
	विपद्को समयमा हुन सक्ने हिंसात्मक दुर्व्यवहार, बेचविखन तथा ओसारपसारसम्बन्धी जनचेतना फैलाउने	"	
	उपलब्ध सेवाहरुमा पहुँच भए नभएको सूनिश्चित गर्ने	"	
	मनोसामाजिक परामर्श दिने	"	
पहिलो महिना	परिवारबाट विछोडिएका बालबालिकाहरुको खोजी तथा बाल पुनस्थापना र पुनःएकिकरणको व्यवस्था मिलाउने	"	
	हिंसामा परेकाहरुलाई आवश्यक सेवा तथा सहयोगको व्यवस्था मिलाउने	"	
	सुरक्षित आवास तथा मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउने	"	
	आवश्यकता अनुसार पुनःस्थापना केन्द्रमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने	"	
	क्षेत्रगत प्रतिकार्यको प्रतिवेदन स्थाविव्यसमा पेश गर्ने	"	
दोस्रो महिना	पहिलो महिनाको कार्यलाई निरन्तरता दिने	"	
	आश्रयस्थलको नियमित अनुगमन गर्ने	"	
तेस्रो महिना वा सो भन्दा बढी	सूचक निर्धारण गरी प्रभावितहरुलाई सेवा पुगे नपुगेको अनुगमन गर्ने	"	
	सबै प्रभावितहरुलाई सेवा पुगे नपुगेको सूनिश्चित गर्ने र आवश्यक भएमा सहयोग गर्ने ।	"	

३.८.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि विषयगत कार्य योजना :

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय	अनुमानित लागत
१	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	चैत्रभित्र	
२	लेखाजोखा तथा जिम्मेवारी बाँडफाँड र संरक्षण सम्बन्धी आधाररेखा तयार गर्ने	"	क्षेत्रका सदस्य	चैत्रभित्र	
३	मनोसामाजिक कार्यकर्ताहरुको रेकर्ड तथा सूचनाहरू अद्यावधिक गर्ने ।	"	गाउँपालिका, अ/गैसस	वैसाखभित्र	
४	गर्भवती तथा सुत्केरी आमाको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय	तोकिएको सदस्य	"	वैसाखभित्र	
५	प्रभावितका लागि तयार भएका सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको रेखदेख, मनोसामाजिक सेवाको लागि कार्यदल गठन	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	"	विपद्पश्चात	
६	सञ्चालित कार्यक्रममा बाल संरक्षणको विषय समावेश गर्न समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	"	निरन्तर	
७	विभिन्न सूचना सामाग्रीहरु प्रकाशन/अध्यावधिक गरी परिमार्जन गर्ने ।	"	"	फागुनभित्र	
८	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरुलाई आचारसंहितासहित संरक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने	"	"	वैसाखभित्र	
९	अनुगमन मूल्याङ्कन समिति गठन गरी अनुगमन विधिको विकास गर्ने	"	"	वैसाखभित्र	
१०	रेफरल संयन्त्र स्थापनामा समन्वय: पुनःस्थापना केन्द्र, कानूनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य उपचार सेवावारे पूर्वतयारी गर्ने	"	"	जेठभित्र	
११	बालअधिकार संरक्षण सम्बन्धमा सरोकारवालाहरू (राजनीतिक दलका प्रतिनिधीहरू, प्रहरी, सेना लगायत) लाई तालिम	"	"	जेठभित्र	
१२	ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका तथा जोखिममा पर्नसक्ने समूहलाई पूर्व जानकारी	"	"	जेठभित्र	

३.९ विषयगत क्षेत्र : पूननिर्माण

३.९.१ क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकाय : गोलन्जोर गाउँपालिका, सिन्धुली

विषयगत क्षेत्रको सहयोगी संस्थाहरूको सूची :

क्र. सं.	क्षेत्रगत साभेदारहरूको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	ईमेल
१	गोलन्जोर गाउँपालिका	अध्यक्ष	९८५४०४२७७५	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, भीमेश्वर उपशाखा	सभापति	९८४४०८९४०९	
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रतनचुरा	सभापति	९८४०५८२९९६	
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, डुडभन्ज्याङ्ग	सभापति	९८५४०४९४९३	
५	गोलन्जोर गा.पा., गाउँ प्रहरी	गाउँ प्रहरी	९८४४४९२८४९	

३.९.२ विपद् पश्चात्को सम्भावित परिदृश्य :

- २५ (सवै पूर्वाधारहरू सानो ठूलो क्षति)
- २०० घरधुरी प्रभावित,

३.९.३ समष्टिगत उद्देश्य :

क्षतिग्रस्त संरचना तथा सेवाहरू मर्मतसम्भार तथा पूननिर्माण गरी प्रभावित परिवारको दैनिकी पूर्ववत् अवस्थामा लैजाने तथा पूनस्थापित संरचना तथा सेवाहरूको क्षमतामा वृद्धि गर्ने

विषयगत उद्देश्य

- क्षति ग्रस्त भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरू मर्मत संभार गर्ने
- अवरुद्ध सेवा तत्कालका लागि बहाल गर्ने
- खोज, उद्धार तथा राहत तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलाप सम्पादन गर्न पहुँच सुधार
- प्रभावित समुदाय तथा व्यक्तिहरूको पुनःस्थापना: अल्पकालीन र दीर्घकालीन

३.९.४ विपद् प्रतिकार्य योजना :

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य (विपद्को प्रकृतिका आधारमा)	मुख्य जिम्मेबारी	अनुमानित लागत
पहिलो दिन	समिति बैठकमा सहभागी भई आवश्यक सूचनाहरूको आदान प्रदान	क्षेत्र प्रमुख	
	आवश्यक सूचना संकलन गर्ने तथा सम्पर्क व्यक्तिहरूलाई सूचना सङ्कलनका लागि निर्देशन दिने	"	
	अति आवश्यक सेवा प्रदायक निकाय र संरचनाको न्यूनतम पुनस्थापना गर्ने,	क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	
	भिड व्यवस्थापन गरी स्थान खाली गर्ने प्रभावितहरूलाई नजिकको क्याम्पहरूमा पठाउने,	"	
दोस्रो दिन	अस्थायी आवास, आपतकालीन शौचालय निर्माणमा सहयोग गर्ने	"	
	प्राविधिक टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि अभिमुखिकरण तथा प्रभावित स्थानमा परिचालन	"	
	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) र समन्वय, स्रोत पहिचान र पुनः निर्माणको कार्ययोजना बनाउने	"	
	सहज पहुँचका लागि अस्थायी रूपमा पुल, सडक तथा गोरेटो बाटो निर्माण गर्ने	"	
पहिलो हप्ता	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रूपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने	"	
	विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरूको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने	"	
	घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने (कार्य क्षेत्र पहिचान गरि कार्य गर्ने)	"	
	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्यसेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने। कटान, डुवान र पटानको विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने, सार्वजनिक सेवाहरू सुचारु गर्ने	"	
पहिलो महिना	अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने	"	
	क्षति भएका पूर्वाधारहरूको विस्तृत विवरण तयार गर्ने	"	
	पूर्वाधारहरू पुनः निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्वन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने	"	

दोस्रो महिना	उपलब्ध बजेटको आधारमा पूर्वाधारहरू निर्माण प्रक्रियालाई प्रारम्भ गर्ने	"	
	बिपद् पश्चात भत्किएका अस्पताल, विद्यालयहरू लगायतका अन्य संरचनाहरू कम क्षतिको दृष्टिकोणबाट दक्ष प्राविधिकको निरीक्षणमा निर्माण गर्ने	"	

३.९.५ पूर्वतयारी कार्ययोजना :

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी	समय	अनुमानित लागत
१	भवन आचारसंहिताको बारेमा जानकारी गराउने	क्षेत्र प्रमुख	गापा, जिसस, सविभनिडि	निरन्तर	
२	विद्यमान भौतिक संरचनाहरूको अवस्था विश्लेषण	"	"	चैत्रभित्र	
३	क्षेत्रगत योजना निर्माण तथा अध्यावधिक गर्ने			चैत्रभित्र	
४	भवन निर्माण सम्बन्धी १०० जनालाई मिस्त्री तालिम	"	"	जेठभित्र	
५	भवन आचारसंहितासम्बन्धी स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई तालिम	"	"	जेठभित्र	

खण्ड ४ : योजना कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति

४.१ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना क्रियाशील हुने

चरणबद्ध रूपमा सबै साभेदार संस्थासँग छलफल गरी तयार गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना स्थानीय तह, सरकारी, गैर सरकारी संस्था, दातृ संस्था तथा निजी संस्थाहरूको सहयोगमा कार्यान्वयन गर्नेछ। यस योजना अन्तर्गत तीनवटा फरक फरक योजनाहरू कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ। जसमा विपद् पूर्वतयारी तथा न्यूनिकरणका गतिविधिहरू समावेश भएको सामान्य योजनाहरू, प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि गर्नुपर्ने पूर्वतयारीका कार्यहरू र विपद्पश्चात् कार्यान्वयनमा ल्याउने प्रतिकार्यहरू पर्दछन्।

गाउँसभाबाट अनुमोदन भएपश्चात् कार्यान्वयनमा आउने यस योजनाको मुख्य भाग प्रतिकार्य योजना हो जुन विपद्को समयबाट तुरुन्त क्रियाशील हुन्छ। यस योजनाभित्र समावेश भएका कार्यहरू संचालन भएको छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले अनुगमन तथा सहयोगको जिम्मेवारी बहन गर्नेछ। विशेष गरेर गाउँपालिका अध्यक्षले आपतकालिन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन भएको छ भन्ने सुनिश्चितता गर्नेछ। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले मानविय सहायतमा संलग्न निकायहरूलाई उनीहरूको नियमित कार्यलाई मानविय सहायताको कार्यतर्फ लगाउन निर्देशन दिन सक्नेछ।

४.२ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना विशेष गरेर क्लष्टरको योजनामा उल्लेख भएको समय अनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ। विपद् पूर्वतयारीको कार्यान्वयन योजनामा समावेश गरिएको छ भने विषयगत क्षेत्र प्रतिकार्य योजना खण्डमा उल्लेख गरिएको छ। यो योजना स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले गाउँ सभाबाट पास गरी कार्यान्वयनमा लगिनेछ, अथवा गाउँपालिकाको कार्यालयको नियमित बैठकबाट यसको कार्यान्वयन गर्ने र पछि गाउँसभाबाट अनुमोदन गर्ने गरी कार्यान्वयनमा लान सक्नेछ र साथै आ-आफ्नो संस्थाले आफ्नो श्रोतबाट सक्ने जति पूर्वतयारीका कार्यहरू गर्ने छन्।

४.३ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समिक्षा तथा उपलब्धि

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक मासिक रूपमा हुनेछ। प्रकोप जोखिमको आधारमा महिनामा एकभन्दा बढीपटक पनि बस्न सक्नेछ। यस बैठकहरूमा आपतकालिन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समिक्षा तथा उपलब्धिको बारेमा छलफल गरिनेछ। प्रत्येक वर्ष यस योजनाको पुनरावलोकन, समिक्षा गरी आवश्यक थपघटसहित परिमार्जन गरी अध्यावधिक गरिनेछ, भने प्रत्येक ५ वर्षमा यसको वृहत परिमार्जन गरी अध्यावधिक गरिनेछ।

खण्ड ५ : प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

५.१ प्रतिवेदन तथा सञ्चार

गाउँपालिकामा भएका विपदका घटनाहरूको प्रतिवेदन तथा अभिलेखन कार्य स्थानीय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रले गर्ने छ । यस कार्यको लागि गाउँपालिकाको कार्यालयमा रहेको सूचना व्यवस्थापन शाखालाई जिम्मा दिइएको छ । विपदका घटनाहरूको प्रतिवेदन विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६७ ले तय गरे अनुसारको ढाँचामा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग लिइनेछ र जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र र आवश्यकता अनुसार राष्ट्रिय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रमा पठाइनेछ ।

५.२ संस्थागत व्यवस्था

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण तथा कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकास्तरमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ । उक्त समितिले तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिहरूलाई समावेश गरी ९ वटा छुट्टाछुट्टै विषयगत क्षेत्र तोकेको छ । क्षेत्रगत समन्वयका लागि सम्बन्धित क्षेत्र हेर्ने अगुवा संस्था तोकेको छ र आवश्यकता अनुसार विभिन्न उपसमितिहरू गठन गरिनेछ । सरोकारवाला अन्तर्राष्ट्रिय/गैरसरकारी संस्थाहरूको समन्वयका लागि गाउँपालिकास्तरमा अगुवा सहयोगी संस्था (LSA) तोकिएको हुनेछ ।

हरेक वडामा आपतकालीन अवस्थाको सम्बोधनको लागि वडास्तरीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समिति बन्नेछ र वडाको आफ्नै योजना हुनेछ । वडा वडामा भएका विपद्सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्कहरू संकलन गर्नका लागि गाउँपालिका तहमा आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना भई सक्रिय हुनेछ ।

५.३ अभिलेखीकरण

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य तयार गर्नका लागि संकलन गरिएका तथ्याङ्कहरू, अध्ययन गरिएका दस्तावेजहरू, बैठकका निर्णयहरू, वितरण गरिएका राहतका रेकर्डहरूलाई स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति स्वयम्ले अथवा सूचना, समन्वय तथा सर्वेक्षण क्षेत्रलाई जिम्मेवारी दिएर अभिलेख सुरक्षित रूपमा राख्नेछ ।

५.४ अनुमोदन प्रक्रिया :

यस विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले मस्यौदा पास गरी गाउँ कार्यपालिकालाई सिफारिस गरेपश्चात् गाउँ सभाले अनुमोदन गर्नेछ र कार्यान्वयन हुनेछ । गाउँ सभा वस्तुभन्दा अगाडि नै स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकले पास गरी कार्यान्वयनमा लैजान समेत सक्नेछ र पछि नगरसभाबाट अनुमोदन गर्न सक्नेछ ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : विषयगत अगुवा संस्थाको कार्यशर्त निर्देश

कुनै विषयगत क्षेत्रमा परेको समस्या समाधानमा समन्वय गर्न सम्बन्धित तहमा तोकिएको प्राविधिक क्षमता भएको तथा अधिकारप्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई विषयगत अगुवा संस्था भनिन्छ ।

विषयगत अगुवा संस्थाको काम कर्तव्य यस प्रकार हुनेछन् :

१. विषयगत सदस्य संस्था (सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस आदि) का बीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
२. संघीय, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तह, सरकारी निकाय, स्थानीय नागरीक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकाय बीच समन्वय गर्ने ।
३. प्रत्येक विषयगत क्षेत्रमा अगुवा संस्थाले सवै विषयगत सदस्य संस्थासंग समन्वय गरी आफ्नो विषयगत क्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने । यस अन्तर्गत विपद्को प्रकृति तथा योजना मान्यता, प्राथमिकताप्राप्त आपत्कालीन कार्य तयारी, आपत्कालीन कार्य संवोधन गर्न प्राथमिकताप्राप्त पूर्वतयारी कार्य तयारी, प्राथमिकताप्राप्त पूर्वतयारी कार्यका लागि विद्यमान कमीकमजोरी पहिचान, विषयगत कार्ययोजना आदि पर्दछन् ।
४. आपत्कालीन अवस्थाका लागि पर्याप्त आकस्मिक योजना तथा पूर्वतयारीको प्रत्याभूति गराउने ।
५. विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरू सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका वारेमा जानकारी राख्दछन् र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउने ।
६. विषयगत क्षेत्रका कार्यसमूहको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा पर्याप्त प्रतिवेदन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
७. सूचना संकलन तथा प्रचारप्रसारमा योगदान गर्न स्रोत साधनको आवश्यकता पहिचान गर्ने ।
८. विषयगत क्षेत्रका प्राथमिकता प्राप्त कार्य संचालन गर्न दातृ समुदायलाई मानवीय सहायता कार्यमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गर्ने । साथै विषयगतक्षेत्रका सहभागीहरूलाई सामान्य माध्यमबाट उनीहरूको स्रोत साधन परिचालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने ।
९. मानवीय सहायतामा संलग्न साभेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम संचालन गर्न सहयोग गर्ने ।
१०. पूर्व निर्धारित प्राथमिकता प्राप्त आवश्यकता पूर्तिका लागि विषयगत अगुवा संस्थाहरू अन्तिम सेवा प्रदायकका रूपमा जिम्मेवार हुन्छन् जुनकुरा पहुँच, सुरक्षा र प्राप्त कोषमा भरपर्दछ । उनीहरूको स्रोत परिचालन कार्यमा विपद् व्यवस्थापन समितिले सहयोग गर्नेछ ।
११. उनीहरूको कार्यक्षेत्र र कार्यक्रमको प्राथमिकताका आधारमा विषयगत क्षेत्रका मुख्य साभेदारलाई समावेश गराउने ।

अनुसूची २ : अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त निर्देश

अगुवा सहयोगी संस्थाको मुख्य भूमिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा सम्बन्धित तहमा कार्यरत सबै निकायका बीच छलफल गर्न साभ्का मञ्च प्रदान गरी आवश्यक सहजकर्ताको कार्य गरी यस कार्यमा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग प्रदान गर्नु हो ।

मुख्य भूमिका यसप्रकार हुनेछ :

१. सबै निकायहरूको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमामा सहयोग गर्ने ।
२. विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरी अन्तिम कार्यशाला गर्नु अघि बैठकहरू संचालन गर्ने ।
३. विपद्सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन, प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्ने र प्राविधिक तथा वित्तीय सहयोग प्रदान गर्ने ।
४. प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका वारेमा समन्वय गर्ने ।
५. विगतका अनुभवको आधारमा सफलता, चुनौति तथा कमीकमजोरी पहिचान गर्ने ।
६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृत्यामा सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरू लगायत अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
७. कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र सम्बन्धित तहमा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरूमाभ्र प्रवाह गर्ने । माथिल्लो तहमा प्रतिवेदन दिने साथै तल्लो तहसम्म जानकारी गराउने आदि ।

अनुसूची ३. विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल

विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA) को मुख्य उद्देश्य प्रभावित समुदायको जीवन रक्षा र तत्कालीन क्षति तथा आवश्यकताको पहिचान गरि प्रतिकार्यका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन एवं विश्लेषण गर्नु हो । यस फाराम अनुसार संकलित सूचनाले विपद्को प्रारम्भिक चरणमा उपयुक्त निर्णय लिने कार्यका लागि आधार तय गर्नुका साथै विस्तृत रूपमा अतिरिक्त लेखाजोखा गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई पहिल्याउने छ ।

यस लेखाजोखा फारामको प्रयोग नेपाल प्रहरी, गाउँ तथा नगरपालीका प्रतिनिधि तथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा गरिने छ । आवश्यकता तथा उपलब्धताको आधारमा सर्वेक्षणका लागि मोबाईल एप्लीकेसनको प्रयोग गर्न सकिने छ ।

यस फाराममा उल्लेख गरिएका केही सूचनाहरू प्रभावित क्षेत्रको विपद् पूर्वका घटनासँग सम्बन्धित छन् । आपतकालिन अवस्थामा आवश्यक पर्ने महत्वपूर्ण जानकारी प्राप्त गर्न सकिनेछ । सहजै प्राप्त गर्न सकिने सूचनाहरूका लागि विपद् प्रभावित क्षेत्रका उच्च पदस्थ पदाधिकारीहरूलाई प्रश्न सोध्ने क्रममा धेरै समय न लिनु नै उपयुक्त हुन्छ ।

१. एउटा वडाको लागि एउटा फाराम भरिने छ ।

२. लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सूचनादाताहरूसंगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी फाराम भरिने छ ।

३. यदि विवादास्पद सूचनाहरू प्राप्त भएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीले उपयुक्त विचारका आधारमा फाराम भर्ने छ ।

४. प्रभावित मानिसहरूको संख्याको अनुमान गर्नुहोस् । यी संख्याहरू उक्त क्षेत्रमा आवश्यकताको मात्रा पहिचान गर्न पहिलो सुचक हुनुका साथै निर्णय गर्न महत्वपूर्ण हुने छन् तर यी संख्यापूर्णरूपले वास्तविक नहुन सक्छन् ।

५. तल दिइएका विकल्पहरूनभएमा अन्य भन्ने कलमको अगाडी उल्लेख गर्नुहोला ।

१ स्थान र पहुँच सम्बन्धि सूचनाको जानकारी		
१.१ प्रदेशको नाम :	१.२ जिल्लाको नाम:	१.३ पालिका:
१.४ उपयुक्तमा चिन्ह लगाउने	१.५ वार्ड नम्बर:	१.६ मिति: / / दिन / महिना / साल
☐ महानगरपालिका ☐ उपमहानगरपालिका ☐ नगरपालिका ☐ गाउँ पालिका		

१.७ सूचना संकलन गर्ने व्यक्तिको विवरण :			
नाम :	पद / संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	टोलि नेताको नाम:
१ २ ३			
१.८ प्रभावित क्षेत्रको प्रकार	☐ शहरी ☐ अर्द्ध शहरी ☐ ग्रामीण ☐ दुर्गम	१.९ विपद् प्रभावित भौगोलिक क्षेत्रको वर्णन:	☐ हिमाल ☐ पहाड ☐ उपत्यका ☐ तराई
१.१० प्रभावित वडा सम्मको पहुँचमा प्रभाव	☐ पहिलाको जस्तै सामान्य ☐ कठिन (मुस्किल छ) ☐ धेरै कठिन	१.११ प्रभावित वडा सम्म पुग्नेसाधन	☐ पैदल ☐ सामान्य कार ☐ गाडी (फोर व्हिल) ☐ ट्रक ☐ हेलिकप्टर ☐ अन्य(उल्लेख गर्ने)
१.१२ सामान्यतया जिल्ला	☐ १ घण्टा भन्दा कम	१.१३ अहिले जिल्ला	☐ १ घण्टा भन्दा कम

सदरमुकामबाट प्रभावित क्षेत्र सम्म लाग्ने समय	☐ १ देखि २ घण्टा ☐ २ देखि ४ घण्टा ☐ ४ देखि ८ घण्टा ☐ १ दिन भन्दा बढि ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)	सदरमुकामबाट प्रभावित क्षेत्र सम्म लाग्ने समय	☐ १ देखि २ घण्टा ☐ २ देखि ४ घण्टा ☐ ४ देखि ८ घण्टा ☐ १ दिन भन्दा बढि ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
१.१४ प्रभावितवार्ड भित्रका टोलहरुको पहुँच छ ?	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन	१.१५ वार्ड भित्र पहुँच कम भएका मानिसहरुको सहयोगका लागि कुन साधन उपयोगी हुन्छ ?	☐ कार ☐ गाडी (फोर व्हिल) ☐ ट्रक ☐ हेलिकप्टर ☐ अन्य(उल्लेख गर्ने)

२. विपद सम्बन्धि विवरण					
२.१ घटना घटेको मिति		२.२ घटना घटेको समय			
२.३ विपदको प्रकार		☐ बाढी ☐ भूकम्प ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) ☐ पहिरो ☐ महामारी ☐ आगलागी ☐ शित लहर			
२.४ विपदको परिणामका आधारमा वडा भित्रका मानिसहरुको भनाई					
२.४.१ मृतक	२.४.२ हराएका	२.४.३ घाइते	२.४.४ विस्थापित		
☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन अथवा,	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन अथवा,	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन अथवा,	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन अथवा,		
करिव कति जनाको मृत्यू भएको होला?	करिव कति जना हराएका होलान ?	करिव कति जना घाइते भएका होलान ?	करिव कति जना विस्थापित भएका होलान?		
२.५ प्रभावित क्षेत्रमा संचारको अवस्था कस्तो छ?(मोबाइल, टेलिफोन)		☐ ठिक छ ☐ आँसिक ठिक ☐ अवरुद्ध			
२.६ प्रभावित क्षेत्रमा विपदको कारणले अन्य कुन कुन सेवाहरु अवरुद्ध भएका छन ? चिन्ह लगाउनुहोस ।		☐ विद्युत ☐ मुख्य सडक ☐ पुलहरु ☐ खानेपानीको आपूर्ती ☐ बजार/पसल ☐ विमानस्थल ☐ स्वास्थ्य सेवा ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)			
३ प्रभावित व्यक्ति तथा सेवाहरु					
३.१ प्रभावित क्षेत्रका मुख्य सेवा तथा कार्यालयहरु संचालनको अवस्था कस्तो छ ?	जम्मा	संचालनमा छ	आँसिक क्षति तथा संचालन	पूर्ण क्षति	थाहा छैन
३.१.१ विद्यालय					
३.१.२ क्याम्पस					
३.१.३ सामुदायिक केन्द्रहरु					

३.१.४ गा.पा.				
३.१.५ न.पा.				
३.१.६ वडा कार्यालय				
३.१.७ स्वास्थ्य केन्द्र				
३.१.८ प्रहरी कार्यालय				
३.१.९ रेडक्रसको कार्यालय				
३.१.१० पुस्तकालय				
३.१.११ लैंगिक हिंसा ब्यवस्थापनका लागि एकद्वार संकट ब्यवस्थापन केन्द्र				
३.१.१२ अन्य (उल्लेख गर्ने)				
३.२ विपद्का कारणले कुन समुहका मानिसहरु बढि जोखिममा रहेका छन ?	☐ गर्भवति तथा स्तनपान गराइरहेका महिलाहरु ☐ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ☐ ६० वर्ष भन्दा मथिका पुरुषहरु ☐ ६० वर्ष भन्दा मथिका महिलाहरु ☐ १८-६० वर्ष सम्मका पुरुषहरु ☐ १८-६० वर्ष सम्मका महिलाहरु ☐ १२-१७ वर्ष सम्मका केटाहरु	☐ १२-१७ वर्ष सम्मका केटीहरु ☐ ६-११ वर्ष सम्मका केटाहरु ☐ ६-११ वर्ष सम्मका केटीहरु ☐ २-५ वर्ष सम्मका केटाहरु ☐ २-५ वर्ष सम्मका केटीहरु ☐ २ वर्ष मुनिका केटाहरु ☐ २ वर्ष मुनिका केटीहरु		
३.३ प्रभावित क्षेत्रमा माथि उल्लेख नभएका समुह जस्तै: घरवार विहिन	जोखिममा रहेका समुहको बारेमा जानकारी भएमा उल्लेख गर्नु होस			
४. खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता				
४.१ पिउने पानीको मुख्य श्रोतको अवस्था कस्तो छ ? यदि क्षति भएको छैन भने ४.३ मा जाने ।	☐ पूर्ण क्षतिग्रस्त ☐ आंशिक क्षति ☐ क्षति भएको छैन			
४.२ बैकल्पिक पिउने पानिको श्रोतको व्यवस्था कस्तो छ ?	☐ छ, सुरक्षित श्रोतको रुपमा प्रयोग भएको छ ☐ छ, सुरक्षित/असुरक्षित थाहा छैन तर प्रयोग भएको छ ☐ बैकल्पिक श्रोतको प्रयोग भएको छैन			
४.३ फोहोर मैला ब्यवस्थापनको व्यवस्था छ ?	☐ छ ☐ छैन			
५. अस्थायी आवास र अन्य अनिवार्य गैर-खाद्य सामग्रीहरु				
५.१ के विपद्का कारण आवास सम्बन्धी कुनैसमस्या भएको छ? (यदि छैन वा थाहा छैन भने ६.१ मा जानुहा वासस्थानकोस्)	☐ छ ☐ छैन			
५.२ तत्कालको लागि कति घरपरिवारलाई अस्थायी आवासको आवश्यकता छ ?	संख्या उल्लेख गर्ने			
५.३ अहिले विस्थापितहरु कहाँ बसेका छन् ?	☐ विद्यालय ☐ अन्य सार्वजनिक भवन ☐ सडक छेउमा शिविर बनाएर ☐ जंगल छेउमा शिविर बनाएर ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)			
५.४ विस्थापितहरु बस्न सक्ने त्यस्ता ठाउँहरु कहाँ कहाँ छन्?	☐ विद्यालय ☐ अन्य सार्वजनिक भवन ☐ सडक छेउमा शिविर बनाएर ☐ जंगल छेउमा शिविर बनाएर ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)			
५.५ कति समयका लागि अस्थायी आवास आवश्यक छ ?	☐ १ हप्ता ☐ २ हप्ता ☐ १ महिना ☐ ३ महिना भन्दा बढी			

६. खाद्यान्न तथा बजार

६.१ के विपद्का कारण प्रभावित क्षेत्रका मानिसहरुले सञ्चित गरेर राखेको खाद्यान्न नष्ट भएको छ ?	☐ छ ☐ छैन ☐ आंशिक ☐ थाहा छैन
६.२ के प्रभावित वडा भित्रको बजार सामान्य रुपमा चलिरहेको छ ?	☐ पूर्ण संचालन ☐ आंशिक संचालन ☐ संचालन छैन ☐ थाहा छैन
६.३ के बजारमा पर्याप्त खाद्यान्न सञ्चित छ ?	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन
६.४ के बजार सम्म स्थानीय समुदायको सहज पहुँच छ ?	☐ छ ☐ आंशिक ☐ छैन ☐ थाहा छैन

७. स्वास्थ्य तथा पोषण

७.१ प्रभावित क्षेत्रमा विपद् पश्चात स्वास्थ्य सम्बन्धी कुनै समस्याहरु उत्पन्न भएका छन् ? (यदि छैन भने ७.३ मा जानुहोस् ।)	☐ छ ☐ छैन ☐ थाहा छैन
७.२ यदि छ भने कस्ता खालका समस्याहरु देखा परेका छन् ?	☐ घाइते ☐ सरुवा रोग ☐ आवश्यक प्रजनन स्वास्थ्य सेवामा समस्या ☐ अपर्याप्त औषधि आपूर्ति ☐ अपर्याप्त जनशक्ति ☐ स्वास्थ्य निगरानि प्रणालिले काम नगरेको ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
७.३ प्रभावित क्षेत्रका मानिसहरुको स्वास्थ्य सुविधामा पहुँच कस्तो छ ?	☐ विपद् पूर्व जस्तै दुरुस्त (कुनै परिवर्तन छैन) ☐ लामो समय लाग्छ / धेरै कठिन ☐ केहीलाई मात्र स्वास्थ्य सेवाको पहुँच नभएको हो ☐ वा सवैलाई ☐ थाहा छैन

८. संरक्षण

८.१ के त्यहाँ बच्चाहरु हराइरहेको वा परिवार संग छुटेको बारेमा जानकारी छ ?	☐ छ ☐ छैन
८.२ के त्यहाँ कुनै लैंगिक हिंसा भएकोबारेमा जानकारी छ ?	☐ छ ☐ छैन
८.३ ति क्षेत्रका मानिसहरुमा डर तथा चासोका विषयहरु के के छन् ?	☐ बत्तिको अभाव ☐ गोपनियताको अभाव ☐ तस्करीको डर ☐ लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा बढ्नु ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)

९. विपद् पश्चात् विकसित घटनाक्रम

९.१ मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ मौसम सामान्य छ ☐ भारी वर्षा ☐ अत्याधिक चिसो
-------------------------------------	--

	☐ हावाहुरी ☐ अत्याधिक गर्मि ☐ हिमपात ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
--	---

१०. उपलब्ध श्रोत साधन, समस्याको सामना गर्ने रणनीतिहरु र आवश्यक सहयोग

मुख्य सूचनादाताको सूचना र लेखाजोखा टोलिको अवलोकनका आधारमा उक्त क्षेत्रमा देखिएको थप आवश्यक सहयोग

क्षेत्र	अतिरिक्त सहयोगको आवश्यकता	उक्त क्षेत्रमा आवश्यक भएको तथा उपलब्ध सहयोग
१०.१ खोज तथा उद्धार	☐ छ ☐ छैन	
१०.२ आकस्मिक प्राथमिक उपचार	☐ छ ☐ छैन	
१०.३ खानेपानि, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन	☐ छ ☐ छैन	
१०.४ आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीहरु	☐ छ ☐ छैन	
१०.५ संरक्षण	☐ छ ☐ छैन	
१०.६ खाद्यान्न	☐ छ ☐ छैन	
१०.७ शिक्षा	☐ छ ☐ छैन	
१०.८ स्वास्थ्य	☐ छ ☐ छैन	

१०.९ लेखाजोखा टोलीको लेखाजोखा पश्चात उक्त वार्डमा तत्काल आवश्यक राहत सामग्रीको कसरि वर्णन गर्नु हुन्छ ?

सहयोगको अति आवश्यकता
 केहि मात्रामा सहयोगको आवश्यकता
 स्थानिय क्षेत्रमा उपलब्ध श्रोतबाट आवश्यकता पूर्ति गर्न सकिने

१०.१० तत्काल सहयोगका लागि सबैभन्दा उच्च प्राथमिकतामा के परेको छ ? प्राथमिकता निर्धारण गर्दा नम्बरमा उल्लेख गर्नुहोस । (प्राथमिकताको आधारमा १ देखि ३ सम्म क्रमबद्ध मिलाएर राख्नुहोस्)

☐ खानेपानी	☐ सरसफाई
☐ आवास	☐ ओढ्ने र ओछ्याउने
☐ स्वास्थ्य	☐ खाद्यान्न
☐ संरक्षण	☐ अन्य(उल्लेख गर्ने)
☐ खोज तथा उद्धार	☐ आवश्यकता पूर्ति गर्न सकिने

केहि थप टिप्पणि भएमा उल्लेख गर्ने:

११ सूचनाका स्रोतहरु (यो प्रतिवेदन तयार गर्न प्रयोग गरिएका तथ्याङ्कका स्रोतहरु उल्लेख गर्नुहोस्)

म पु	म पु
☐ पालिकाका कर्मचारिहरु	☐ प्रहरी
☐ वडा प्रमुख	☐ स्वास्थ्य कार्यकर्ता
☐ वडा सदस्य	☐ अ/गैसस (कृपया संस्थाको नाम उल्लेख गर्नुहोस्)
☐ विद्यालयका शिक्षक/प्रधानाध्यापक	☐ इन्जिनियर
☐ कृषि तथा पशु विकास अधिकृत	☐ संयुक्त राष्ट्र संघ (नाम उल्लेख गर्ने)

महिला टोर्ल नेता

स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति

नेपालरेडक्रस सोसाइटी

समुदायका प्रभावित सदस्यहरु (पुरुष)

समुदायका प्रभावित सदस्यहरु (महिला)

स्थानिय तहका क्षेत्रगत कार्यालयहरु

विपद्सम्बन्धी प्रमुख शब्दावली

प्रकोप (Hazard) : विपद् ल्याउन सक्ने कुनै पनि घटना जस्तै बाढी, पहिरो, आगलागी, हुरीबतास, चट्याङ विपद् हुन्

विपद् (Disaster) : विपद्का घटनाबाट जनधनको क्षति भएको अवस्था । मानिस मर्ने, हराउने, घाइते हुने, घरपालुवा पशु मर्ने र खेतवारी नष्ट भएर मानिस विस्थापित भएर अर्काको सहयोग लिनु पर्ने स्थिति उत्पन्न हुनु नै विपद् हो ।

जोखिम (Risk) : विपद्का घटनाबाट क्षति हुने सम्भावना रहेको अवस्था वा हानीनोक्सानी हुने सम्भावना । नदी किनारमा रहेको बस्ती बाढीको धेरै जोखिममा रहेको हुन्छ । धेरै भिरालो र सिमसिमे पाखोमा भएको घर वा त्यसभन्दा तल भएको घर वा बस्ती पहिरोको जोखिममा रहेको हुन्छ ।

सङ्घटन (Vulnerable) : आपत्कालीन अवस्था उत्पन्न हुने सम्भावना भएको वा अत्यधिक जोखिममा रहेको वा विपत्तितर्फ उन्मुख भएको अवस्था । पहिरो जान लागेको ठाउँको छेउको घर वा बस्ती तथा बाढी आउने समयमा खोला किनारमा भएको घर वा बस्ती ।

न्यूनीकरण (Reduction) : विपद्को घटनाबाट हुन सक्ने क्षति कम गर्न वा विपद्को घटना भएर विपद् आउनु अघि त्यसको सामना गर्न गरिने तयारी । पूर्वतयारी, पूर्वचेतावनी प्रणालीको स्थापनाजस्ता कार्यबाट विपद्को जोखिम न्यून गर्ने काम ।

अल्पीकरण (Mitigation) : विपद्बाट हुन सक्ने क्षति कम गर्न गरिने कार्य । खोलाको किनारमा तटबन्ध लगाउने, तारजाली लगाउनेजस्ता काम, पहिरो जान लागेको ठाउँमा टेवा पखाल लगाएर पहिरो नियन्त्रण गर्ने काम जसले पहिरो जानबाट नियन्त्रण गर्छ । विकासका काममा जोखिम कम गर्ने विधि अपनाएर क्षति हुने सम्भावनालाई कम गर्ने काम ।

क्षमता (Capacity) : विपद्को सामना गर्ने स्रोत, साधन, ज्ञान, सीप आदि भएको अवस्था । विपद् हुने सम्भावना छ भने विपद्को घटना हुनु पहिले गरिएको पूर्वतयारी । आपत्कालमा चाहिने सामानको जोहो गरिएको अवस्था । पूर्वतयारी गरेर विपद्को सामना गर्ने क्षमता बढाउन सकिन्छ ।

प्रवलीकरण (Retrofitting) : बलियो बनाउने काम । पुरानो घर, गोठको मर्मतसम्भार वा बाटो, पुल, विद्यालयजस्ता संरचनालाई विशेष प्रविधिद्वारा मर्मतसम्भार गरी विपद्का घटनाबाट क्षति नहुने स्तरमा विकास गर्ने कार्य ।

भवन निर्माण संहिता (Building Code) : नेपाल सरकारबाट २०६० सालमा भवन निर्माणका लागि लागू भएको मापदण्ड । साधारण भूकम्पबाट घर, कार्यालय भवन, विद्यालय भवन नभत्किउन भन्ने उद्देश्यले सरकारले तयार गरेको घर वा भवन बनाउने मापदण्ड ।

आपतकाल (Emergency) : विपद्का कारण जनधनको क्षति वा नोक्सान भएर उत्पन्न भएको विपत्तिको अवस्था । यस्तो अवस्थामा घर, छरछिमेकले मात्र समस्याको समाधान गर्न कठिन हुन्छ र सरकारी वा गैरसरकारी निकायको सहयोगको आवश्यकता पर्छ ।

पूर्वानुमान (Forecast) : कुनै पनि विषयमा पहिले नै गरिने अनुमान । घना वर्षा भएपछि बाढी आउने अनुमान गर्न सकिन्छ । रेडियोले दिनभरको मौसम कस्तो हुन्छ भनेर भन्नु पूर्वानुमान हो ।

पूर्व-चेतावनी (Early Warnings) : कुनै पनि घटना हुने सम्भावना भएमा त्यस्तो घटनाबाट प्रभावित हुन सक्ने समुदायलाई पहिले नै जानकारी दिने कार्य । पूर्वचेतावनी प्रणालीको विकासले विपद्को सामना गर्न सक्ने तत्कालको तयारी गर्न सहयोग गर्छ ।

पूर्वतयारी (Preparedness) : विपद्का घटनाबाट हुने क्षति कम गराउन, विपद्को अवस्थामा सुरक्षित स्थानान्तरण गर्न, मानवीय तथा आर्थिक क्षति कम गर्न र आपत्कालीन अवस्थामा व्यवस्थित र प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न विपद् हुनु पहिले नै गरिने कार्यलाई पूर्वतयारी भनिन्छ ।

प्रतिकार्य (Response) : विपद्को सङ्कटकालीन अवस्थामा गरिने उद्धार, राहत तथा मानवीयसेवाको कार्य । विपद्मा परेका मानिस वा छिमेकीलाई त्यसबाट निकाल्ने काम, घरबारविहीन भएकालाई अश्रयस्थलमा राख्ने र तिनको जीविकोपार्जनको लागि गरिने सहयोगको काम ।

सामना (Cope) : कुनै पनि घटनाको प्रतिकार गर्नु तथा विपद्बाट पर्ने समस्या समाधान गर्ने क्षमता वा शक्ति हुनु, बाढी आएमा खोलामा पौडी खेलेर बाहिर निस्कने क्षमता बाढीको सामना हो ।

घुँडा टेकी गुँडुल्क, ओत लागी समात (Duck, Cover and Hold) : विशेष गरी भूकम्प भएको समयमा सुरक्षित रहनको लागि बस्ने तरिका, पहिरो भएको समयमा पनि यो विधिबाट संवेदनशील अड्ग बचाउन सकिन्छ ।

भटपट भोला (Go Bag) : विपद्को घटना भइहालेमा आफ्नो तथा परिवार र सकेसम्म छरछिमेकको सहयोगको लागि औजार, औषधि, हलुका खाद्यान्न आदि राखिएको त्यस्तो भोला जसलाई सजिलै भेटिने ठाउँमा राखिएको हुन्छ र विपद्को घटना भएको अवस्थामा बोकेर हिँड्न सकिन्छ ।

पराकम्प (After Shocks) : भूकम्पको ठूलो धक्का गइसके पछि फेरि जाने सा(साना धक्का वा भड्का ठूलो भूकम्प गइसकेपछि केही समयपछि वा फेरि आउने स-साना कम्पन ।

● सञ्चार माध्यम (एफएम)

क्र.सं.	विवरण	फ्रिक्वेन्सी	सम्पर्क नं	इमेल
१	रेडियो नेपाल	१०० मेगाहर्ज	९८४४१५६४०३	sujatalama2012@gmail.com
२	सिन्धुलीगढी एफ.एम.	९२ मेगाहर्ज	०४७-५२०६९७	sindhuligadhifm@gmail.com
३	रेडियो साहारा	१०४.२ मेगाहर्ज	०४७-५२०९६२	saharanews401@gmail.com
४	रेडियो शिद्धबाबा	९८.४ मेगाहर्ज	०४७-५२०९०३	radiosiddhababa@gmail.com
५	सुनकोशी एफ.एम.	९० मेगाहर्ज	९८०२५४९३००	sunkoshifm90@gmail.com

६	रेडियो विजयकिल्ला	९३ मेगाहर्ज	०४७-५२०९७२	radiobijayakilla@gmail.com
७	बिट्स एफ.एम.	९७.७ मेगाहर्ज	०४७ -५२९३९९	beatsfm@gmail.com
८	रेडियो महाभारत	९०.८ मेगाहर्ज	०४७ - ६९००२३	mkjee@gmail.com

● महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरु :

क्र.सं.	निकाय	सम्पर्क नम्बर	क्षेत्र
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	०४७-५२०९३३	सुरक्षा
२	कमलामाई नगरपालिका	९०९/०४७-५२०२४५	दमकल, राहत
३	दुधौली नगरपालिका	०४७-४९२०५९ ९८४४०४८५०९	राहत
४	फिक्कल गाउँपालिका	९८४४३९६६५५	राहत
५	तिनपाटन गाउँपालिका	९८५४०४२२२५	राहत
६	सुनकोशी गाउँपालिका	९८५४०४२००७	राहत
७	घ्याडलेक गाउँपालिका	९७४४०३५६९९	राहत
८	मरिण गाउँपालिका	९८५४०४२२००	राहत
९	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	९८५४०४९८८९	राहत
१०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९००/०४७-५२०९९९	खोज तथा उद्धार
११	सिन्धुली अस्पताल	०४७-५२०९४५	स्वास्थ्य उपचार/एम्बुलेन्स
१२	आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	०४७-५२९३०९	सूचना
१३	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	०४७-५२०९५०/५२०५५०	विद्युत
१४	द्रुत प्रतिकार्य समुह (RRT)	०४७-५२०९८८	प्रतिकार्य
१५	जिल्ला बाल कल्याण समिति	०४७-५२०९०६	बाल संरक्षण
१६	नेपाल टेलिकम	०४७-५२०९९९/५२०२२२	संचार
१७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	९९३०/०४७-५२०९२०	प्राथमिक उपचार, राहत तथा एम्बुलेन्स
१८	रक्तसञ्चार केन्द्र	९८४४४०३६७५/०४७-५२०२२६	आकस्मिक रक्त सञ्चार सेवा

● स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण :

यस गाउँपालिकामा ७ वटा स्वास्थ्य चौकीहरु तथा २ वटा निजी अस्पतालहरु रहेका छन्। स्वास्थ्य चौकीहरुमा प्राय अति आवश्यकीय स्वास्थ्य उपचार सेवा तथा निजी अस्पतालहरुमा विशेषज्ञसहितको सेवा उपलब्ध रहेको छ।

स्वास्थ्य संस्थासम्बन्धी विवरण :

सि.नं.	अस्पताल/स्वा.चौ.को नाम	स्थान	बेड संख्या	आपतकालीन अवस्थामा उपलब्ध हुने जनशक्ति	स्वामित्व
१	डुडभन्ज्याड स्वाचौ	वडा नं. १		औषधी उपचार	सरकारी
२	वित्तजोर स्वाचौ	वडा नं. २		औषधी उपचार	सरकारी
३	भुवनेश्वरी स्वा.चौ.	वडा नं. ३ ग्वाल्टार		औषधी उपचार	सरकारी
४	तीनकन्या स्वा.चौ.	वडा नं. ४, खडकुले		औषधी उपचार	सरकारी
५	रतनचुरा स्वा.चौ.	वडा नं. ५, नयाँखर्क		औषधी उपचार	सरकारी
६	बासेश्वर स्वा.चौ.	वडा नं. ६, हैवार		औषधी उपचार	सरकारी
७	भीमेश्वर स्वा.चौ.	वडा नं. ७, खुर्कोट		औषधी उपचार	सरकारी
८	सुनकोशी सामुदायिक अस्पताल	वडा नं. ७, खुर्कोट		औषधी उपचार	निजी
९	शुभजीवन हस्पिटल प्रालि	वडा नं. ७, खुर्कोट		औषधी उपचार	निजी

स्रोत: स्वास्थ्य शाखा, गोलन्जोर गाउँपालिका

खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचारा तालिम प्राप्त जनशक्ति

क्र.सं.	नाम थर	ठेगाना	विषय	सम्पर्क नं.
१.	गणेश बहादुर थापा	गोलन्जोर ३	खोज तथा उद्धार	९८६०३६९३८५

२.	रोहीत थापा	गोलन्जोर ४	खोज तथा उद्धार	९८६४२९६७६६
३.	सुनिल मल्ल ठकुरी	गोलन्जोर ४	खोज तथा उद्धार	९८४४४४२८३८
४.	जुनेश कुमार थापा	गोलन्जोर ३	खोज तथा उद्धार	९८४४३८७४७१
५.	दिपेन्द्र ठकुरी	गोलन्जोर ४	खोज तथा उद्धार	९८२३३८४९२३
६.	विक्रम कार्की	गोलन्जोर ३	खोज तथा उद्धार	९८४९४५०९७१
७.	कल्पना रैका	गोलन्जोर २	खोज तथा उद्धार	९८४९६४९७०
८.	तारा गुरुङ्ग	गोलन्जोर ४	प्राथमिक उपचार	९८२५८९२९११
९.	गोमा राना मगर	गोलन्जोर ४	प्राथमिक उपचार	९८२४८९१७८७
१०.	एकिन्द्र ठकुरी	गोलन्जोर ४	प्राथमिक उपचार	९७४४०९८९५९

गाउँपालिकामा रहेको एम्बुलेन्स तथा शववाहन सेवा विवरण :

क्र.सं.	संस्थाको नाम	सम्पर्क नम्बर	गाडी नं.	कम्पनी	संख्या	कैफियत
१	सुनकोशी सामुदायिक अस्पताल, खुर्कोट	९८५४०४३२३०	ज १ च १७०५	टाटा	१	
२	शुभजीवन हस्पिटल प्रालि, खुर्कोट	९८६९३७४४८५	बा ६ च ४९२	टाटा	१	
३	गोलन्जोर गाउँपालिका, ग्वालटार	९८४९४९७९८	ज १ भ ४९८	टाटा	१	
४	नेरेसो भिमेश्वर	९८४४०८९४०९		टाटा	१	

● जिल्लामा रहेको शववाहन सेवा विवरण :

क्र.सं.	संस्थाको नाम	सम्पर्क नम्बर	गाडी नं.	कम्पनी	संख्या	कैफियत
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखा	०४७-५२०९२०	ज १ च १७६५	टाटा	१	

आज्ञाले
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत